

Maanmittauslaitoksen vastuullisuusraportti 2023

Sisällysluettelo

Pääjohtajan nostoja vuodesta 2023	3
Visio: Tunnemme Maan – turvaamme tulevaisuutta	4
Meillä on vastuu Maasta	8
Yhteiskuntaa palveleva tieto	10
Hyvinvoivat ihmiset	14
Kestävä ympäristö	21
Vastuullinen toimintatapa ja talous	25
50 vastuullisuustekoa	31
GRI-sisältöindeksi	34

Pääjohtajan nostoja vuodesta 2023

Kuva: Maanmittauslaitos

Avoin ja laadukas koko Suomen kattava paikkatieto on olennaisen tärkeää yhteiskunnan toiminnan turvaamisessa ja kehittämisessä. Globaalin turvallisuusympäristön muututtua tarkastelimme vuonna 2023 paikkatietoon liittyviä uhkia ja riskien hallintaa entistä syvällisemmin.

Pyrimme torjumaan yhteiskunnan konkreettisuuteen liittyvät uhat ja pitämään tarkasti huolta suurista tietovarannoistamme, kuten kiinteistö- ja huoneistotietojärjestelmistä. Samanaikaisesti haluamme tuottaa tietojemme avulla mahdollisimman suuren hyödyn yhteiskunnalle.

Maanmittauslaitoksen rahoitus koostuu asiakas- ja talousarviotuksesta. Yleisen taloudellisen

tilanteen heikentyminen näkyi myös tulokertymässämme, mikä edellytti nopeaa reagointia ja vastuullisuutta palveluiden tuottamisessa. Valtion talouden heikkeneminen vaikuttaa myös Maanmittauslaitoksen toimintaan.

Vuonna 2023 otimme useita askelia henkilöstön monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi. Keräsimme kokemuksia anonymisti koko henkilöstöltä ja löysimme paljon hyvää. Vastausten pohjalta pääsimme myös valitsemaan seuraavat kehittämistoimet matkalla kohti entistä vastuullisempaa ja halutumpaa työpaikkaa, jossa jokaisen on hyvä olla omana itsenään.

Syksyllä 2023 valmistelimme laajassa yhteistyössä Maanmittauslaitoksen uuden strategian ja siihen liittyvän

tutkimusstrategian. Vastuullisuus oli kiinteästi mukana molempien valmistelussa. Yhä kattavammat vastuullisuuden vaatimukset sekä ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus nousivat esiin tärkeinä teemoina keskusteluissa sidosryhmien kanssa.

Strategiatyöskentelyn yhteydessä Maanmittauslaitoksen johtoryhmä linjasi, että Maanmittauslaitos haluaa toimia vastuullisuuden suunnannäyttäjänä ja tuottaa ratkaisuja kestävän kehityksen ongelmiin. Päivitämme vastuullisuustavoitteemme uuden strategian pohjalta ja kytkemme ne selkeämmin kaikkeen toimintaamme.

Tuotamme ratkaisuja kestävän yhteiskunnan tarpeisiin tiedolla ja tutkimuksella. YK:n kestävän kehityksen

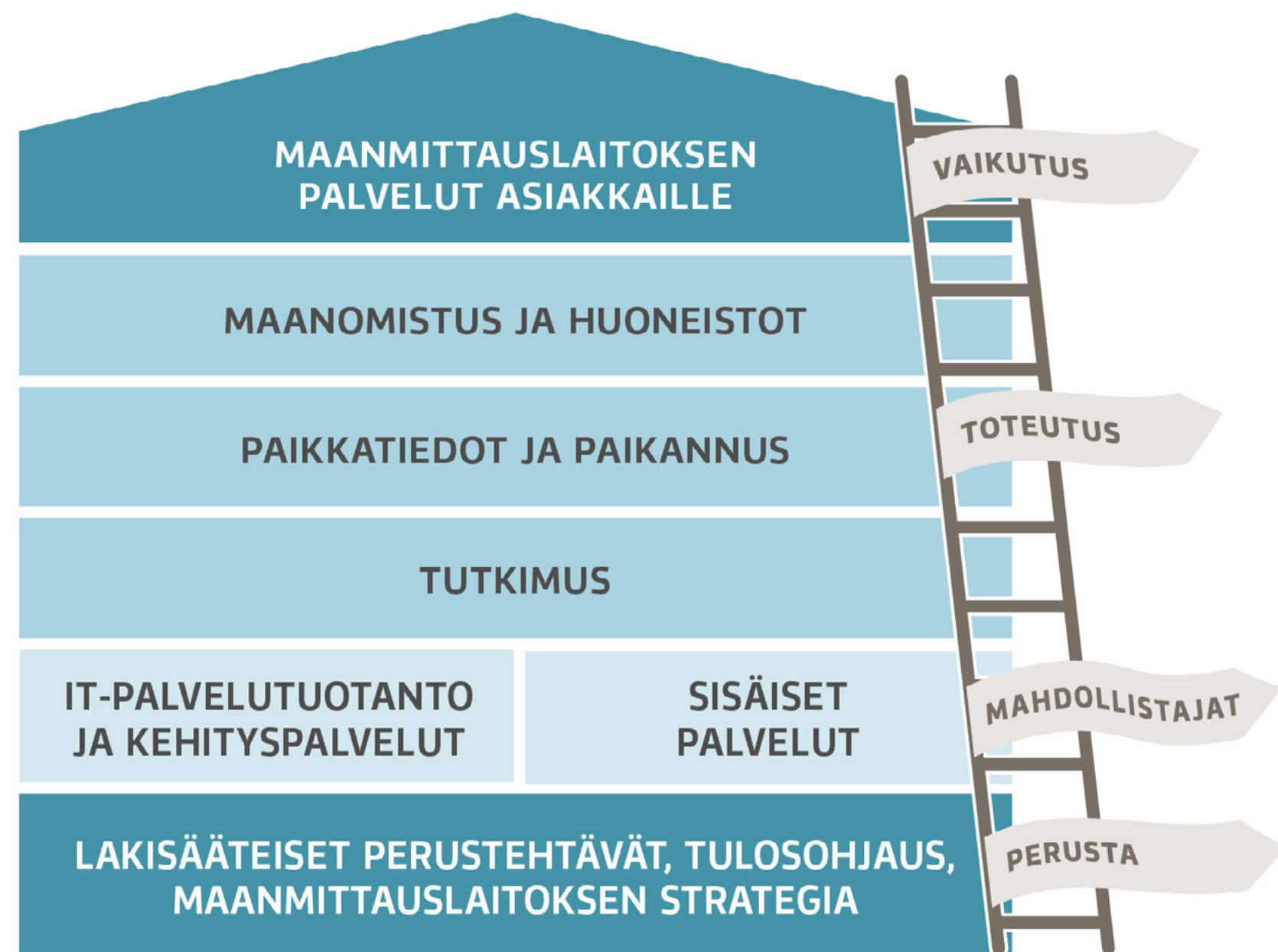
tavoitteet toimivat hyvänä lähtökohana, kun uudistimme strategiamme ja tutkimusstrategiamme. Samalla päivitimme Maanmittauslaitoksen tavoitteet vastaamaan olennaisilta osin YK:n kestävän kehityksen tavoitteita.

Pasi Patrikainen

pääjohtaja

Visio: Tunnemme Maan – turvaamme tulevaisuutta

Me Maanmittauslaitoksessa teemme maanmittaustoimituksia, kuten lohkomisia ja tilusjärjestelyjä, sekä tuotamme kartta-aineistoja ja edistämme niiden käyttöä. Turvaamme maanomistuksen ja luototusjärjestelmän ylläpitämällä kiinteistöjen ja osakehuoneistojen tietoja rekistereissämme sekä huolehdimme omistusoikeuksien rekisteröinnistä ja kiinnityksistä. Tehtäviimme kuuluu myös paikkatiedon tutkimus ja soveltaminen.

Perustehtävistämme säädetään [laissa Maanmittauslaitoksesta](#). Maanmittauslaitoksen vuositilastot kertovat vuosittaiset kiinteistö- ja kartastotehtävien suoritemäärät.

[Maanmittauslaitos](#) on valtion virasto [maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla](#). Kuulumme Suomen suurimpien virastojen joukkoon noin 1 800 työntekijällämme ja 37 toimipisteellämme eri puolilla maata Maarianhaminasta Ivaloon.

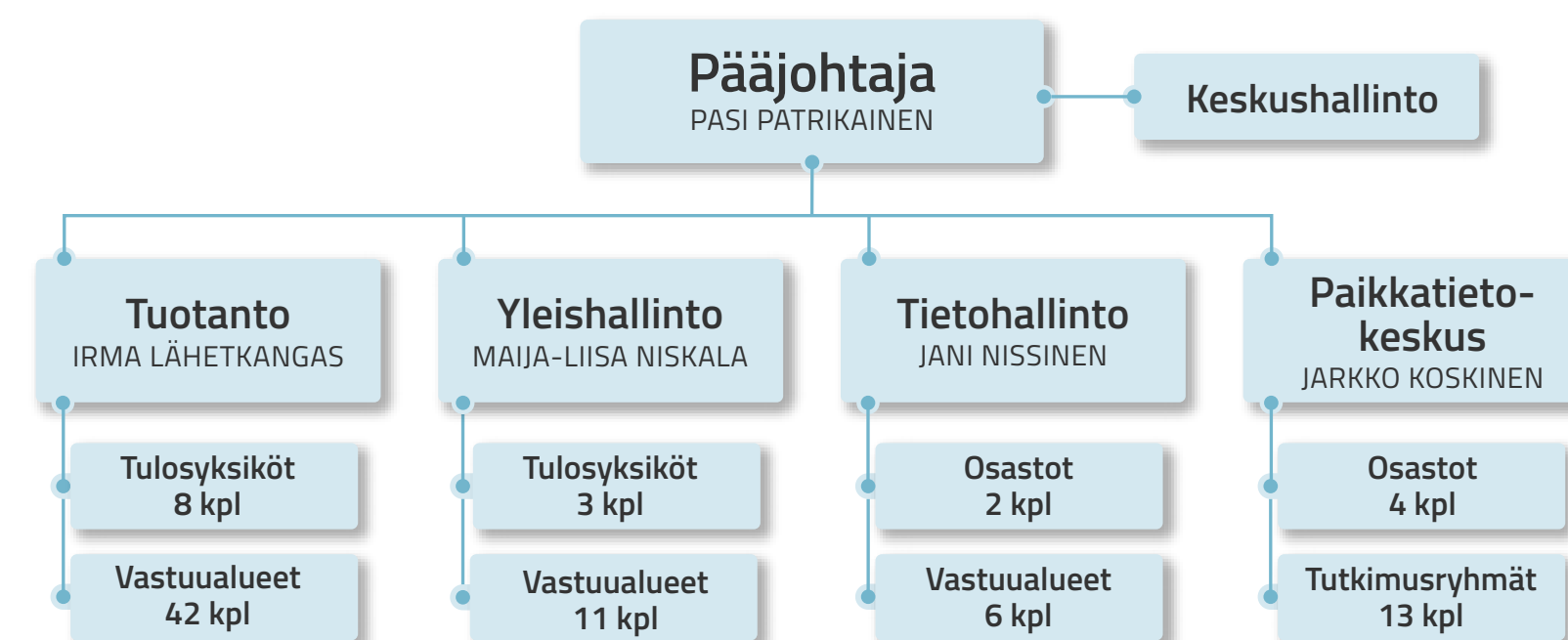
Johtaminen

Maanmittauslaitosta johtaa pääjohtaja. Pääjohtajan nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja ratkaisee Maanmittauslaitokselle kuuluvat asiat, jollei toisin säädetä. Päätökset tehdään esittelystä.

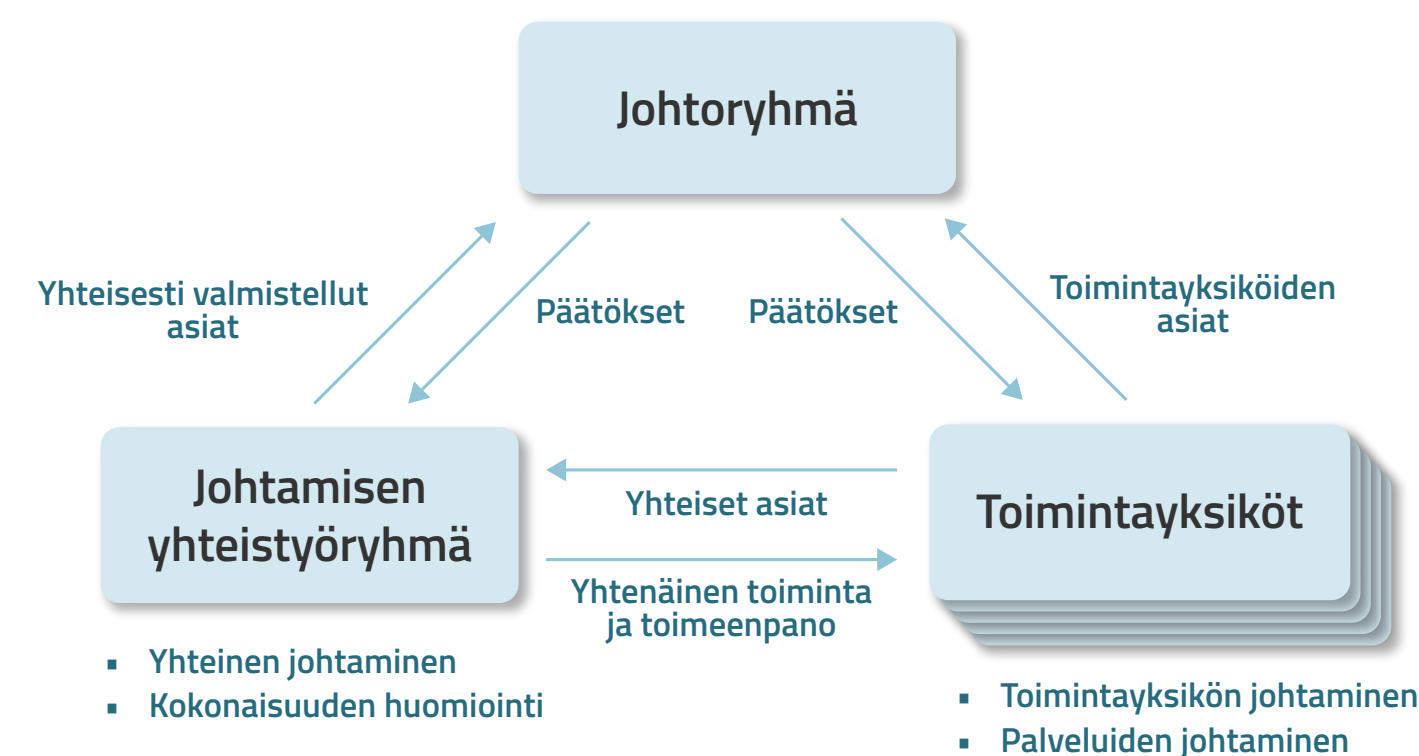
Keskushallinto johtaa ja kehittää toimintaamme ja huolehtii laitoksen yhtenäisyydestä. Johtoryhmä tukee pääjohtajaa päätöksenteossa ja johtamisessa. Johtoryhmään kuuluvat pääjohtaja (pj.),

keskushallinnon ja toimintayksiköiden ylijohtajat, viestintä- ja vastuullisuusjohtaja sekä johtamisen yhteistyöryhmän puheenjohtaja.

Johtamisesta määrätään Maanmittauslaitoksen [työjärjestyksessä](#).

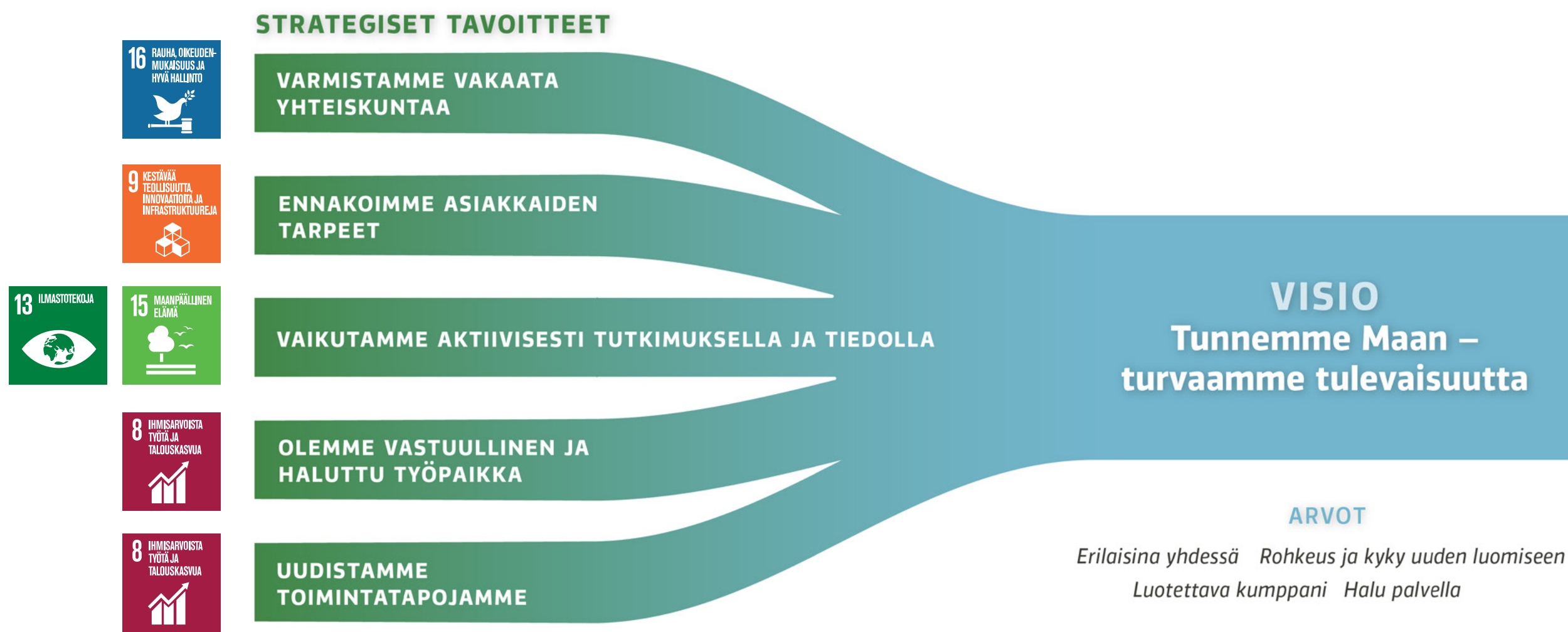

Maanmittauslaitoksen johtaminen

Johtoryhmä päättää koko Maanmittauslaitosta koskevista asioista. Toimintayksiköiden johtotiimit vastaavat yksiköiden ja niiden vastuulla olevien palveluiden johtamisesta. Johtamisen yhteistyöryhmä on keskijohdon yhteistyöelin, joka huolehtii päätösten yhtenäisestä toteuttamisesta ja yhteisten asioiden valmistelusta päätettäväksi. Vastuullisuutta johdetaan osana johtamisjärjestelmää.

Visio, strategia ja arvot

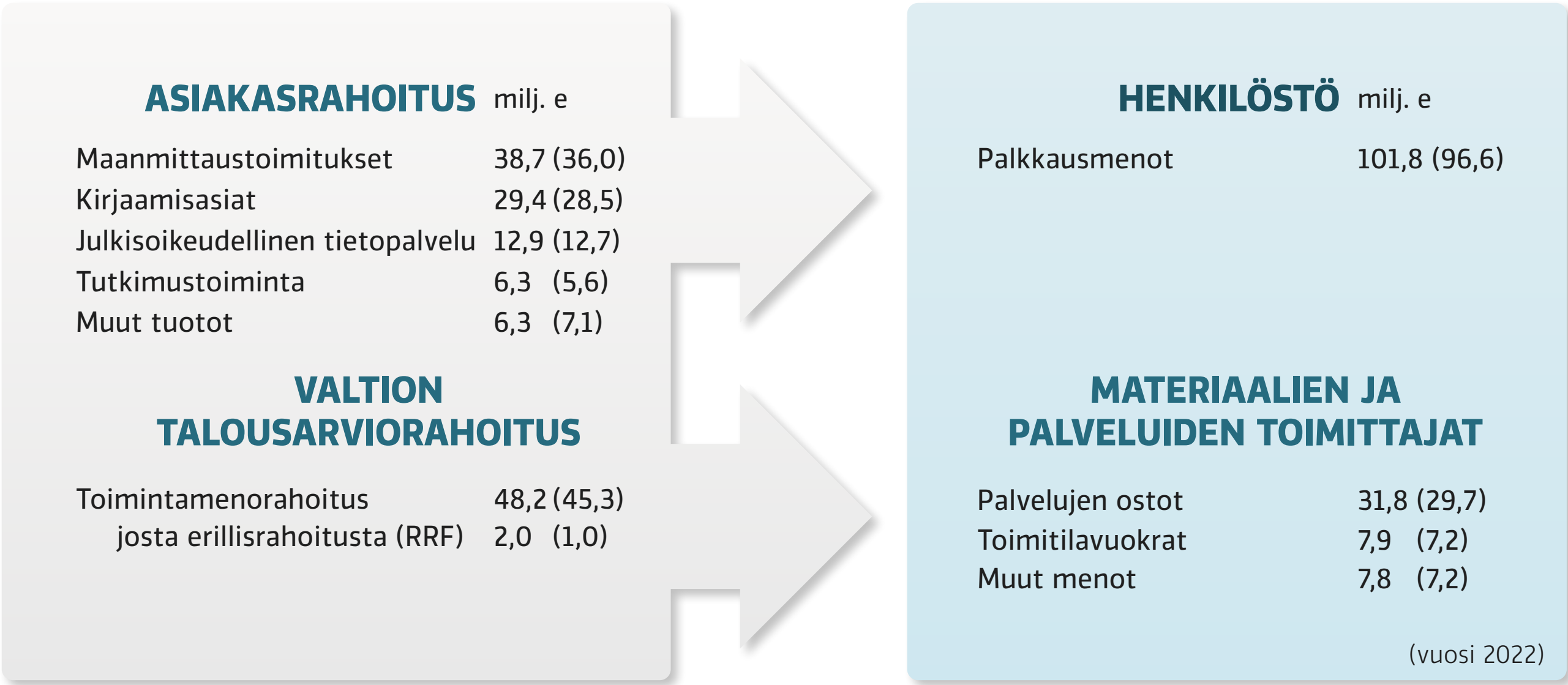

Olemme tunnistaneet viisi keskeisintä YK:n kestävän kehityksen tavoitetta, joita voimme edistää strategisten tavoitteidemme kautta.

Strategiaa täydentävällä tutkimusstrategiallamme haluamme vastata entistä paremmin globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen ja biodiversiteettikatoon. Visiomme tässä työssä on Innovatiivista tutkimusta kestävämpää tulevaisuutta varten.

Talous

Noin kaksi kolmasosaa rahoituksestamme tulee asiakkailta ja yksi kolmasosa valtion talousarviorahoituksena. Suurin osa tulo-rahoitteisesta toiminnastamme on viran- omaispalvelua, jonka hinnoittelu perustuu läpinäkyvästi toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Vastuullisuuden painopisteet

Olemme toteuttaneet Vastuu Maasta -vastuullisuusohjelmaa vuodesta 2022 alkaen. Työstimme ohjelmaa sisäisissä työpajoissa henkilöstöä laajasti osallistaen. Ohjelman rakentamisen yhteydessä toteutimme myös olennaisuusanalyysin, joka sisälsi 10 eri sidosryhmän edustajan haastattelut. Haastateltavat edustivat valtionhallintoa, pankkisektoria, yliopistoja sekä yksityistä sektoria. Kehitämme vastuullisuusohjel- maa uuden strategiamme pohjalta vuoden 2024 aikana.

Meillä on vastuu Maasta

[Vastuu Maasta](#) on Maanmittauslaitoksen vastuullisuusohjelma, jota olemme toteuttaneet vuodesta 2022 alkaen. Ohjelman myötä olemme sitoutuneet edistämään 50 vastuullisuustekoa vuoden 2027 loppuun mennessä. Vastuullisuusteot ovat konkreettisia kehittämistoimia, joiden avulla kasvatamme työmme yhteiskunnallista kädenjälkeä ja pienennämme toimintamme aiheuttamaa jalanjälkeä. Valitsemme uusia vastuullisuustekoja vuosittain. Aiempien vuosien vastuullisuustekojen toteuttaminen jatkuu osana perustyötä.

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on osa Maanmittauslaitoksen strategiaa, ja sitä johdetaan osana johtamis- ja raportointijärjestelmää. Maanmittauslaitoksen vastuullisuuteen vaikuttavat päätökset esitellään ja hyväksytään johtoryhmässä.

Seuraamme vastuullisuustekojen etenemistä osana muuta toiminnan seurantaa. Vastuullisuustyön kehittämisestä vastaa viestintä- ja vastuullisuusjohtaja, joka kuuluu Maanmittauslaitoksen johtoryhmään. Johto on perehtynyt vastuullisuusaiheisiin esimerkiksi työ-

pajoissa olennaisuusanalyysin ja uuden strategian valmistelun yhteydessä sekä vuosittain uusia vastuullisuustekoja valittaessa.

Käytännön vastuullisuustyötä koordinoi vastuullisuusasiantuntija, ja jokaiselle vastuullisuusteolle on määritelty toteutuksesta vastaava toimintayksikkö ja vastuuhenkilö. Green Office -työtä koordinoidaan toimitilapalveluissa.

Viestimme vastuullisuustyön etenemisestä vuoden mittaan sekä sisäisesti että ulkoisesti, ja vaihdamme myös

kokemuksia sidosryhmien kanssa. Ajankohtaisia aiheita käsittelemme myös koko henkilöstölle avoimissa vastuullisuusfoorumeissa.

Raportoimme vastuullisuustyöstämme hyödyntäen Vastuullisuusraportointi valtionhallinnossa -ohjetta ja viitaten GRI-standardeihin. Maanmittauslaitoksen johtoryhmä on hyväksynyt tämän raportin sisällön.

Kuva: Julia Hautojärvi

Kestävän kehityksen tavoitteita edistämässä

YK:n kestävän kehityksen toiminta-ohjelma Agenda 2030 ohjaa kaikkien maailman maiden kestävän kehityksen työtä. Maanmittauslaitos on mukana edistämässä kestävän kehityksen tavoitteita ja ihmisten hyvinvointia maapallon kantokyvyn rajoissa.

Olemme tunnistaneet viisi keskeisintä kestävän kehityksen tavoitetta, joita voimme edistää strategisten tavoitteidemme kautta ja joihin liittyen voimme lisätä toimintamme yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Olemme myös tunnistaneet tekemämme tutkimuksen yhteyden jokaiseen 17 kestävän kehityksen tavoitteeseen.

Olemme osaava, hyvinvoiva, monimuotoinen ja houkutteleva työyhteisö. Johtaminen on laadukasta. Johtaminen tukee ja motivoi henkilöstöä kehittymään. Toimimme ennakoivasti, tuloksellisesti ja vastuullisesti. Kehitämme toimintatapoja, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin ja varmistavat vakaan talouden.

Kehitämme yhdessä asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa sujuvia, reaaliaikaisia ja saavutettavia palveluita. Edistämme digitalisaatiota ja hyödynnämme uusia teknologisia ratkaisuja. Innovatiiviset ratkaisumme lisäävät kasvua ja hyvinvointia.

Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tuotamme tietoa ja ratkaisuja kestävän yhteiskunnan tarpeisiin. Pienennämme oman toimintamme ympäristökuormitusta.

Varmistamme yhteiskunnan vakautta luotettavilla omistustiedoilla kaikissa olosuhteissa. Vahvistamme kokonaisturvallisuutta luotettavilla paikannus- ja paikkatiedoilla.

Hyvät toimintatavat Maanmittauslaitoksessa

Lainmukaisen ja vastuullisen toimintakulttuurin varmistamiseksi olemme koonneet Maanmittauslaitoksen hyvät toimintatavat koko laitoksen kattavaan ohjelmaan. Tuotamme osaltamme toimivaa ja läpinäkyvää julkishallintoa ja samalla entistä parempaa palvelua.

Hyvien toimintatapojen keskeiset periaatteet on tiivistetty neljän teeman alle:

- Laillisuus ja hyvä hallinto
- Esihenkilö- ja työyhteisötaidot
- Vastuullinen taloudenhoito
- Julkisuus ja yksityisyys.

Haluamme, että Maanmittauslaitoksessa kaikki toimivat poikkeuksetta lakien ja arvojemme mukaisesti ja että hyvät toimintatavat ovat sekä henkilöstömme että sidosryhmiemme tiedossa.

Hyvistä toimintatavoista on koottu käsikirja henkilöstölle. Jokainen maanmittauslaitoslainen suorittaa myös verkkokoulutuksen aiheesta. Lisäksi järjestämme henkilöstöllemme muita koulutuksia hyvistä toimintatavoista.

Yhteiskuntaa palveleva tieto

Ylläpidämme paikkatietovarantoja sekä kiinteistö- ja huoneistotietoja, jotka muodostavat koko valtakunnan kattavan yhtenäisen tietopohjan. Sen avulla turvaamme vakaata yhteiskuntaa sekä maanomistusta ja luototusjärjestelmää. Tutkimuksella lisäämme tietoa Suomesta ja laajemmin koko maapallosta. Mittausjärjestelmien tuottamalla tiedolla luomme ja turvaamme edellytyksiä useille yhteiskunnan tärkeille toiminnoille.

Vastuullisuusohjelmassa olemme määritelleet tavoitteeksi, että

- tarjoamme Maanmittauslaitoksen tiedot, tutkimustulokset sekä innovaatiot mahdollisimman laajasti muiden hyödynnettäväksi sekä kehitettäväksi edelleen
- kehitämme tietoa-aineistojamme ja palvelujamme yhteistyössä asiakkaiden ja kumppanien kanssa.

Luotettavaa peruspaikkatietoa

Keräämme peruspaikkatietoa esimerkiksi ilmakehuvaamalla ja laserkeilaamalla Suomea säännöllisesti. Suuri osa tuottamistamme peruspaikkatiedoista

on saatavilla helposti hyödynnettävänä avoimena datana.

Ajantasaiset ja laadukkaat peruspaikkatiedot ovat tärkeitä yhteiskunnan toimivuuden näkökulmasta. Asiakkaamme julkishallinnossa ja yrityksissä käyttävät peruspaikkatietoja laajasti ja monipuolisesti erilaisiin tarpeisiin. Peruspaikkatietoja hyödynnetään esimerkiksi pelastustoimessa, maanpuolustuksessa, maa- ja metsätaloudessa sekä rakennus- ja ympäristöalalla.

Maanmittauslaitoksen maastotietokanta on ainoa koko maan kattava ja

jatkuvasti ajantasaistettava paikkatietoaineisto. Kaikki Maanmittauslaitoksen kartat, sähköiset karttapalvelut ja rajapinnat tuotetaan maastotietokannasta. Maastotietokannan päivittäminen on yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa kunnat ja energia-yhtiöt.

Paikkatietoa – kuten muitakin tietoa – voidaan käyttää myös ei-toivottuihin tarkoituksiin. Kiinnitämme toiminnassamme huomiota sekä yksityisyydensuojaan että yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen. Sovimme yhteisistä pelisäännöistä mm. puolustushallinnon kanssa ja tarvittaessa karkeistamme aineistoa tai rajaamme sekä valvomme pääsyä tietoihin. Samanaikaisesti pyrimme varmistamaan, ettei tietoa rajata tarpeettomasti, jotta se päätyy mahdollisimman laajasti käyttöön koko yhteiskunnan hyväksi.

Kuva: Julia Hautojärvi

Omistusta ja luototusjärjestelmää turvaamassa

Luotettava tieto kiinteistöjen ja huoneistojen omistuksesta on yksi vakaan yhteiskunnan peruspilareista. Tiedot omistajista, vuokraoikeuksista, kiinnityksistä, panttauksista ja rajoituksista ovat turvassa rekistereissämme. Tietoihin perustuen omistaja voi esimerkiksi saada pankista lainaa vakuuksia vastaan.

Tietopalvelurajapintojen avulla ajantasainen ja luotettava rekisteritieto on käytettävissä kaikissa tilanteissa, joissa ammattitoimijat sitä tarvitsevat. Se mahdollistaa vakaat ja sujuvat kiinteistö- ja asuntomarkkinat.

Sähköiseen rekisteriin siirtyminen parantaa asuinhuoneistojen tietojen ja omistajamerkintöjen saatavuutta ja luotettavuutta. Samalla mahdollistetaan digitaalisten palvelujen kehittäminen ja helpotetaan monen toimijan työtä. Vuoden 2023 loppuun mennessä yli 92 % taloyhtiöiden osakeluetteloista oli siirretty Maanmittauslaitoksen ylläpitämään huoneistotietojärjestelmään.

Korkeatasoista ja vaikuttavaa tutkimusta

Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskuksessa tehdään innovatiivista paikkatietoalan tutkimus- ja asiantuntijatyötä. Tutkimuksemme liittyy esimerkiksi maankuoren liikkeiden mittaamiseen, kansallisten koordinaattijärjestelmien ylläpitoon, satelliittipaikannuspalvelui-

den kehittämiseen, drooniteknologian sovellusmahdollisuuksiin ympäristön kartoituksessa sekä paikkatietoaineistojen hyödyntämiseen ilmastomuutokseen liittyvässä työssä.

Sijoituimme vuonna 2023 jo neljättä kertaa peräkkäin jaetulle ykkössijalle tutkimuslaitosten tieteen vaikuttavuudessa. Suomen Akatemian julkaisemassa Tieteen tila -tilastossa tarkastellaan tutkimuksen rahoitusta ja henkilöstöä sekä tieteellistä julkaisutoimintaa. Julkaisimme vuonna 2023 yhteensä 127 referoitua tieteellistä julkaisua (115 vuonna 2022).

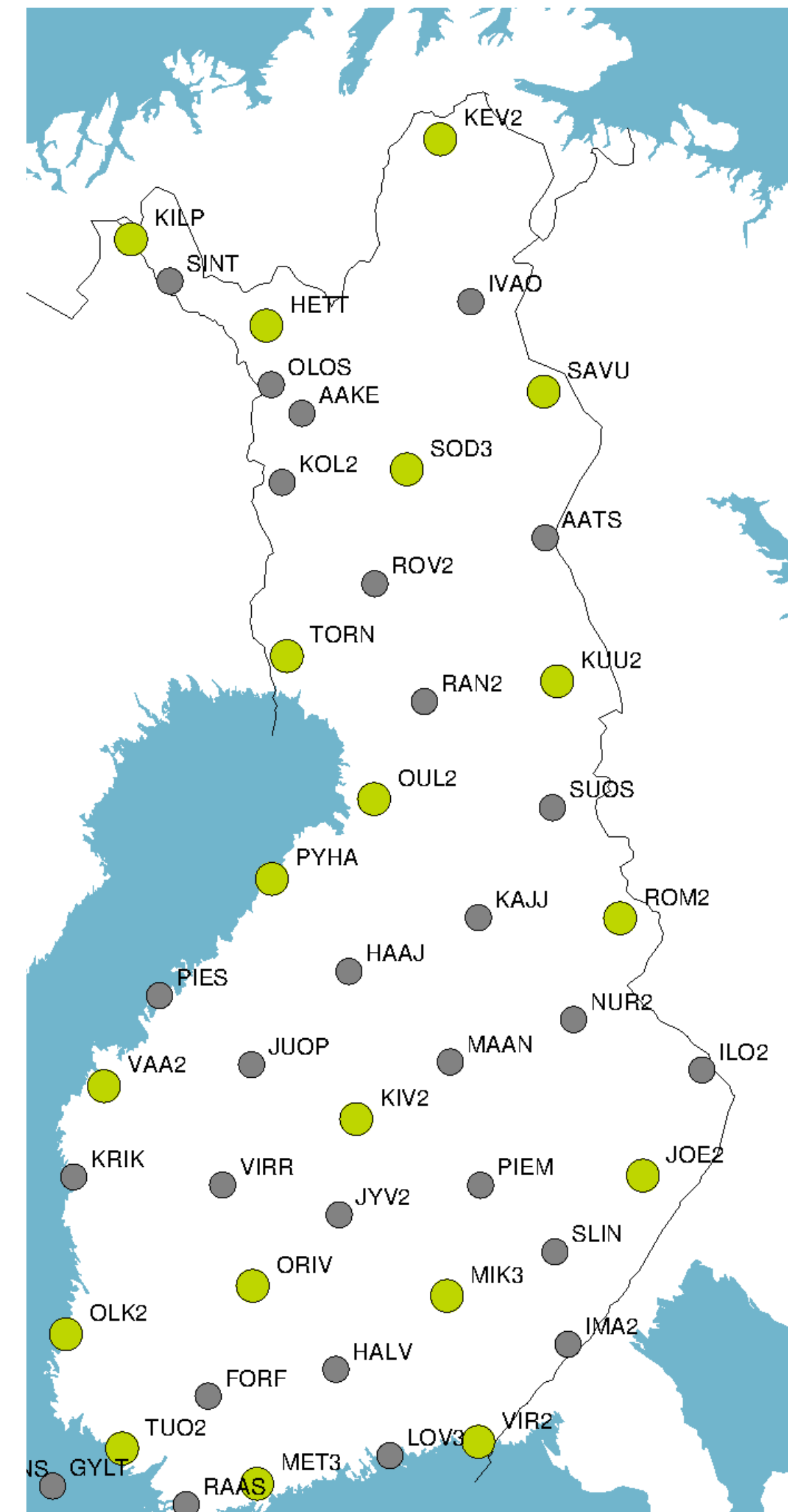
Avoin julkaiseminen on merkittävä keino edistää tutkimustiedon laajempaa hyödyntämistä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Maanmittauslaitoksen tavoitteena on palvella koko yhteiskunnan tietotarpeita ja tarjota tuotetut julkaisut ja julkiset tietoaaineistot helposti kaikkien saataville jatkokäyttöä varten. Avoimesti saatavilla olevien tutkimusjulkaisujen osuus oli 85 % vuonna 2023 (81 % vuonna 2022).

Paikkatietokeskuksen tutkimusta hyödynnetään laajasti yhteiskunnassa

esimerkiksi liikenne- ja viestintäsektorilla, turvallisuudessa, puolustuksessa sekä ympäristö- ja rakennusaloilla. Vuonna 2023 toimintansa aloitti Paikkatietokeskuksen koordinoima sijaintitiedon osaamiskeskus Location Innovation Hub, joka valmentaa maksutta yrityksiä ja julkisen sektorin toimijoita tehokkaampaan sijaintitiedon hyödyntämiseen. Osaamiskeskuksen tavoitteena on laajentaa sijaintitiedon hyötykäyttöä palveluissa, uudessa liiketoiminnassa ja teknologiassa sekä tuottaa näiden avulla uusia hyötyjä yhteiskunnalle.

FinnRef-asemien verkko on Suomen paikkatiedon perusta

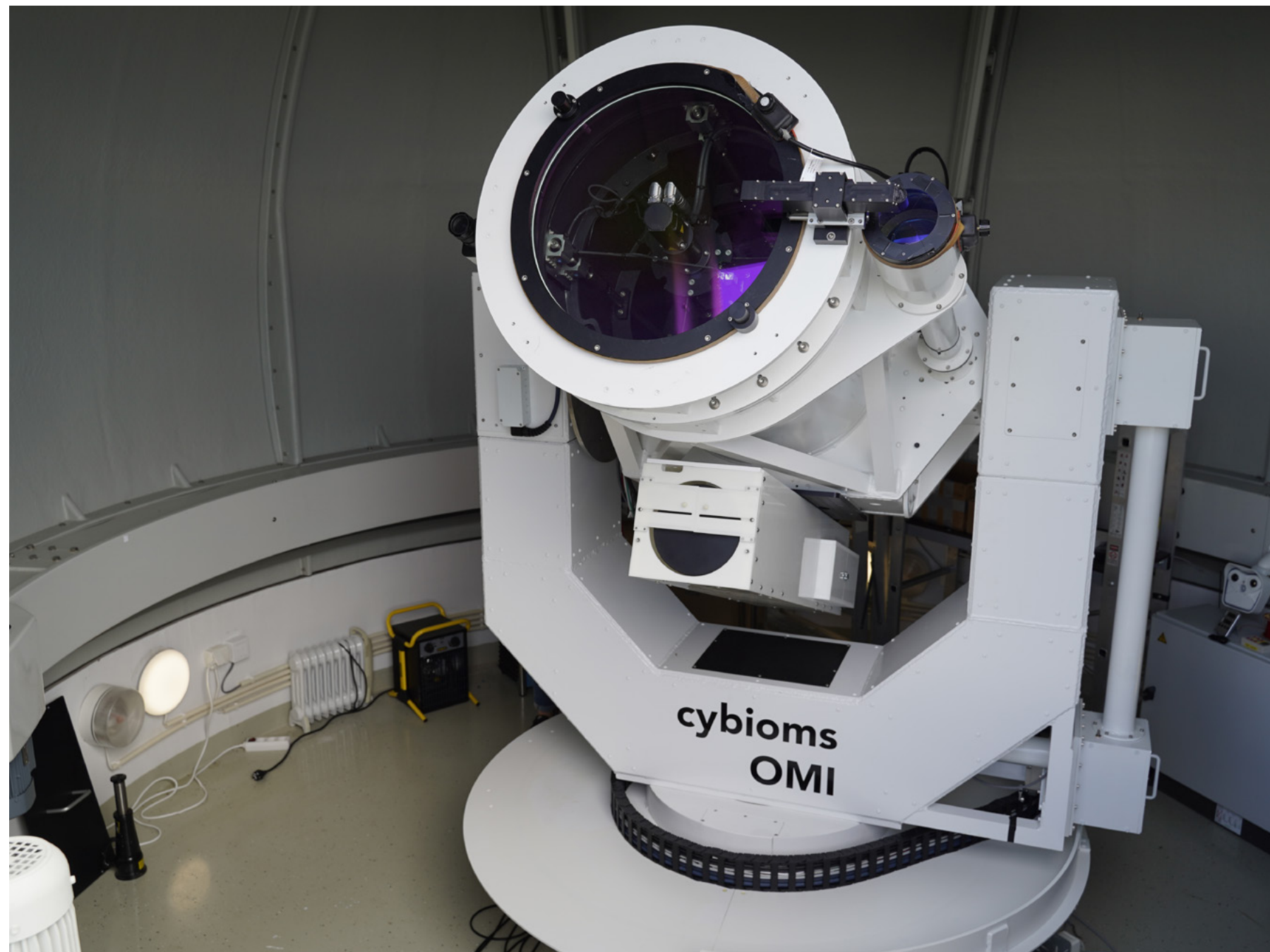
Ylläpidämme ympäri Suomea moderneilla laitteistoilla varustettua 47:ää satelliittipaikannuksen tukiasemaa, jotka muodostavat GNSS-tukiasemien FinnRef-verkon. Mittausasemaverkon avulla ylläpidetään koordinaattijärjestelmiä, jotka ovat suomalaisen paikkatiedon perusta. FinnRef-asetat Suomessa toimivat kansallisen EUREF-FIN-koordinaattijärjestelmän runkona sekä linkkinä kansallisten ja kansainvälisten koordinaattijärjestelmien välillä. FinnRef täytti 30 vuotta vuonna 2023.

FinnRef-asetat kartalla. Vihreällä merkityt asemat kuuluvat kansainväliseen EPN-verkkoon. Kuva: Maanmittauslaitos

Kuva: Riku Nikkilä

Satelliittilaser (Satellite Laser Ranging, SLR) Metsähovin tutkimusasemalla.
Kuva: Maanmittauslaitos

Millimetrintarkkaa tietoa Metsähovista

Tarkka paikannus sekä globaalien muutosten mittaus ja tutkimus vaativat taustakseen tarkinta mahdollista geodeettista dataa, jonka takaamiseksi ylläpidämme Kirkkonummella Metsähovin geodeettista tutkimusasemaa. Metsähovin mittausjärjestelmillä keräämme laajasti tietoa, joka varmistaa varman ja

luotettavan satelliittipaikannuksen, tarkkan korkeus- ja koordinaattijärjestelmän sekä tiedon maapallon painovoiman vaikutuksesta mittausjärjestelmiin.

Satelliittipaikannusta hyödynnetään maanmittauksen ja paikkatiedon keruun lisäksi mm. finanssialalla, sähköverkoissa sekä liikenteessä maalla, merellä ja ilmassa. Älypuhelinsovellukset

ja autojen navigaattorit tarvitsevat satelliittipaikannusta toimiakseen. Tarkkaa paikkatietoa tarvitaan myös esimerkiksi ilmastomuutoksen vaikutusten arviointiin sekä liiketoimintaan älyliikenteestä metsätalouteen.

Maapallon mittanauha on maailmanperintökohde

Struven ketju on kolmiomittausketju Pohjoisen jäämeren ja Mustanmeren välillä. Sen avulla varmistettiin maapallon muoto ja koko 1800-luvulla. Struven ketju lisättiin vuonna 2005 Unescon maailmanperintöluetteloon sarjakohteena, ja se edustaa tieteen ja tekniikan kulttuuriperintöä. Hallinnoimme Struven ketjun maanmittauspisteitä Suomessa ja teemme laajaa yhteistyötä muiden Struve-maiden kanssa.

Koko mittausketju on suojeltu kansallisilla lainsäädännöillä. Ketjua kuvaaviksi esimerkkipisteiksi on valittu 34 mittauspistettä, joista kuusi sijaitsee Suomen alueella. Nämä ovat Mustaviirin, Porlammin, Oravivuoren, Alatornion kirkon, Aavasaksan ja Sturrahanoaivin pisteet. Mittauspisteet ovat historiallisesti tärkeitä ja myös erinomaisia näköalapaikkoja.

Struven ketju piirrettynä vuoden 1860 kartalle. Kuva: Maanmittauslaitos

Vuonna 2023 raportoimme kansainvälisessä yhteistyössä Unescolle Struven ketjun tilasta, suojelusta, kehittämisestä ja tunnetuksi tekemisestä jokaisessa Struve-maassa. Myös suomalaisten Unescon maailmanperintökohteita hallinnoivien tahojen yhteistyö oli tuloksellista ja teki kulttuuri- ja luonnonperintöä tunnetuksi.

Tietotilinpäätös

Tietotilinpäätös kuvaa yleistajuisesti tiedonhallinnan kokonaisuutta Maanmittauslaitoksessa. Se on osa vastuullista tiedon hallintaa ja raportointia. Tietotilinpäätöksessä teemme näkyväksi keskeiset periaatteet ja käytännöt, jotka koskevat vastuullista ja turvallista tietojen käsittelyä ja hyödyntämistä. Julkaisemme tietotilinpäätöksen [verkkosivullamme](#) vuosittain

Yhteistyötä sidosryhmien kanssa

Keskeisimmät sidosryhmämme edustavat valtionhallintoa, kuntia, yrityksiä, kansalaisia, mediaa sekä tutkimusta ja koulutusta. Sidosryhmätyömme tavoitteena on syventää yhteistyötä, lisätä sidosryhmäkumppanien toiminnan tun-

temusta sekä varmistaa, että keskeisten sidosryhmien tarpeet ja näkemykset tulevat kuulluiksi. Toimivassa sidosryhmäsuhteessa kaikki osapuolet hyötyvät yhteistyöstä. Hyvä tiedonkulku ja toimivat yhteistyömallit ovat keskeisiä edellytyksiä onnistuneelle yhteistyölle.

Vastuullisuustekomme vuonna 2023

Droonit vähäpäästöisen ja autonomisen ilmailun työkaluina

LIFT Future Aerospace Center on tulevaisuuden ilmaliikenteen tutkimuskeskus ja innovaatioklusteri Pyhtään uudella lentokentällä.

Olemme mukana toiminnassa selvittämässä, miten Paikkatietokeskuksen osaaminen ja tutkimus voivat edistää vähäpäästöiseen ja autonomiseen ilmailuun siirtymistä. Paikkatietokeskuksessa kehitetään tehokkaampia, tarkempia ja luotettavampia menetelmiä droonien paikannukseen ja navigointiin sekä datan analysointiin.

Tutkimuskeskuksen tavoitteena on vahvistaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyötä tulevaisuuden ilmaliikenteessä ja tukea toimialan uuden liiketoiminnan syntymistä Suomeen. Tutkimuskeskuksen tilat sijaitsevat Helsinki East Aerodromen yhteydessä Pyhtäällä. Drooneja varten on varattu oma laboratoriotila.

Avoin lähdekoodi yhteiskunnan hyödyksi

Periaatteenamme on suosia avoimen lähdekoodin käyttöä sekä it-palveluiden hankinnassa että itse kehitettyjen it-palveluiden julkaisemisessa. Tavoitteena on yhteiskunnan kokonaisedun maksimointi. Julkisin varoin teetetävän työn tulosten tulee lähtökohtaisesti olla vapaasti hyödynnettävissä, ja julkaisematta jättämiselle on oltava selkeä peruste. Esimerkiksi tekijänoikeus- ja tietoturvakysymykset vaikuttavat siihen, voimmeko julkaista sovellukset avoimena lähdekoodina kokonaan tai osittain.

Vuonna 2023 julkaisimme avoimena lähdekoodina Hakunapi-komponentin, jolla tuotetaan rajapintapalveluita OGC API -standardien mukaisena. Maanmittauslaitoksessa komponenttia hyödynnetään kiinteistö- ja paikkatietojen kyselypalveluissa.

Kiinteistörekisterin, maastotietokannan, nimistörekisterin ja muiden paikkatietoaineistojen hakeminen

monipuolisilla sijainti- ja ominaisuusrajauksilla on mahdollista palveluiden ansiosta. Rajapinnasta haettuja aineistoja voi hyödyntää OGC API -standardeja tukevissa paikkatieto-, web- ja mobiilisovelluksissa.

Hakunapi-komponentti on modulaarinen ja suorituskykyinen ohjelmistokehittäjille suunnattu väline. Avoimena lähdekoodina julkaisu auttaa muita paikkatietoaineistojen tiedontuottajia toteuttamaan omia rajapintapalveluitaan.

Hyvinvoivat ihmiset

Tavoitteemme on hyvinvoiva, monimuotoinen ja houkutteleva työyhteisö, jossa laadukas johtaminen tukee ja motivoi henkilöstöä kehittymään. Haluamme, että jokainen työyhteisön jäsen voi kokea joukkoon kuulumista, arvostusta ja vaikutusmahdollisuuksia taustastaan riippumatta ja omana itsenään. Työterveys ja -turvallisuus, osaamisen kehittäminen sekä yhdenvertainen kohtelu ovat avaintekijöitä, kun pidämme huolta henkilöstöstämme.

Vastuullisuusohjelmassa olemme määritelleet tavoitteeksi, että

- huolehdimme yhdessä toistemme hyvinvoinnista, tyytyväisyydestä ja kehittymismahdollisuuksista.
- kehitämme toimintakulttuurissamme monimuotoisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Yhdessä kulkien työelämäpoluilla

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat perusta onnistumisellemme. Tarjoamme mahdollisuuksia monipuolisiin työtehtäviin, liikkuvuuteen ja

jatkuvaan kehittymiseen. Työn sisältö ja vaikutusmahdollisuudet koetaankin Maanmittauslaitoksessa erinomaisiksi. Osallistumme valtion työtyytyväisyystutkimukseen vuosittain. Vuonna 2023 henkilöstön työtyytyväisyys oli 3,9 asteikolla 1–5 (4,0 vuonna 2022).

Tarjoamme maanmittauslaitoslaisille omia sekä valtion tutkimuslaitosten Tulanet-verkoston kanssa yhdessä toteutettuja valmennusohjelmia sekä laajan verkkokurssivalikoiman. Yhteistyössä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa toteutamme räätälöityä maan-

mittausinsinöörin tutkintokoulutusta. Kannustamme tutkintojohteiseen opiskeluun. Meillä on myös mentorointiohjelma sekä oppimismentoritoimintaa.

Merkittävän osan nykyisestä henkilöstöstämme arvioidaan siirtyvän eläkkeelle vuoden 2028 loppuun mennessä. Sen myötä henkilöstöllemme avautuu runsaasti mahdollisuuksia työelämäpoluilla liikkumiseen sekä osaamisen kehittämiseen ja monipuolistamiseen. Samanaikaisesti on tärkeää varmistaa osaamisen jatkuvuus.

Kuva: Arto Arvilahti

Kuva: Arto Arvilahti

Joustava työ vahvistaa luottamusta

Maanmittauslaitoksessa ollaan tyytyväisiä mahdollisuuksiin työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen. Joustava työ luo ja vahvistaa luottamuksen ja yhteistyön kulttuuria.

Lakisääteisten mahdollisuuksien lisäksi suhtaudumme myönteisesti sopimuksenvaraisiin järjestelyihin, kuten osa-aikatyöhön. Olemme sopineet paikallisesti joustavasta työajasta, jonka mukaisesti voimme ajoittaa työ-

me aikavälille 6–23 itselle parhaiten sopivaan aikaan työtilanteen huomioiden. Työskentelemme monipaikkaisesti toimipaikoissa, maastossa ja etätyössä työtehtävälähtöisesti.

Yhdenvertaisen työelämän puolesta

Olemme allekirjoittaneet FIBS ry:n monimuotoisuussitoumuksen ja siten sitoutuneet edistämään työyhteisön monimuotoisuutta, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Meille on tärkeää, että jokainen voi olla töissä omana itsenään

turvallisin mielin. Haluamme vahvistaa monimuotoisuutta ja osallisuutta osana johtamista, esihenkilötyötä, asiakaspalvelua ja kaikkien maanmittauslaitoslaitosten työtä.

Toiminnallisessa yhdenvertaisuussuunnitelmassa tuomme esiin toimenpiteet, joilla edistämme yhdenvertaisuutta Maanmittauslaitoksen palveluissa ja muussa toiminnassa. Lisäksi kuvaamme suunnitelmassa, miten toimijana ja työnantajana edistämme yhdenvertaisuutta sekä ehkäisemme syrjintää ja puutummme siihen.

Vuonna 2023 julkaisimme valtion tutkimuslaitosten yhteenliittymän Tulanetin kanssa rasisminvastaisen kannanoton. Kannanotossa tutkimuslaitokset sitoutuvat edistämään yhdenvertaisuutta kukin tahollaan ja toisiaan sparraten. Rasismia ja syrjintää emme hyväksy missään muodossa.

Vuoden 2023 työtyytyväisyyskyselyssä sukupuolten tasa-arvon toteutuminen sai henkilöstöltämme asteikolla 1–5 arvosanan 4,3 (4,4 vuonna 2022) ja ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen arvosanan 4,2 (4,3 vuonna 2022).

Muutosturvaa

Jos joutuisimme irtisanomaan henkilöstöä taloudellisesta tai tuotannollisesta syystä, tarjoaisimme irtisanotuille, yli viisi vuotta valtion palveluksessa yhtäjaksoisesti olleille työntekijöillem-

me tilaisuuden osallistua työnantajan kustantamaan työllistymistä edistävään valmennukseen tai koulutukseen. Lisäksi työterveyspalvelut jatkuisivat kuuden kuukauden ajan palvelusuhteen päättymisen jälkeen.

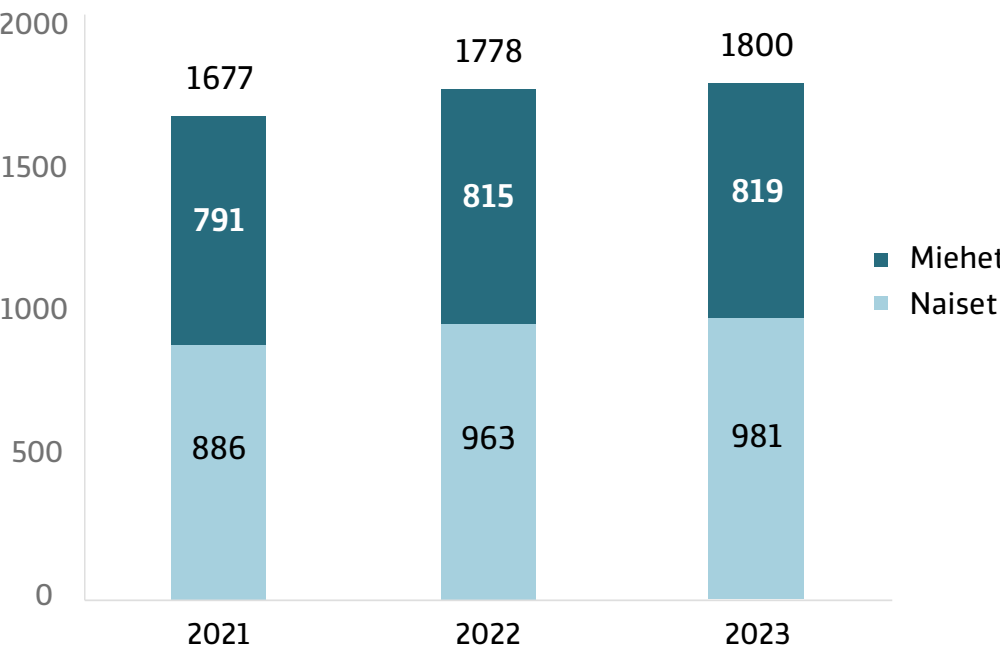

Kuva: Julia Hautojärvi

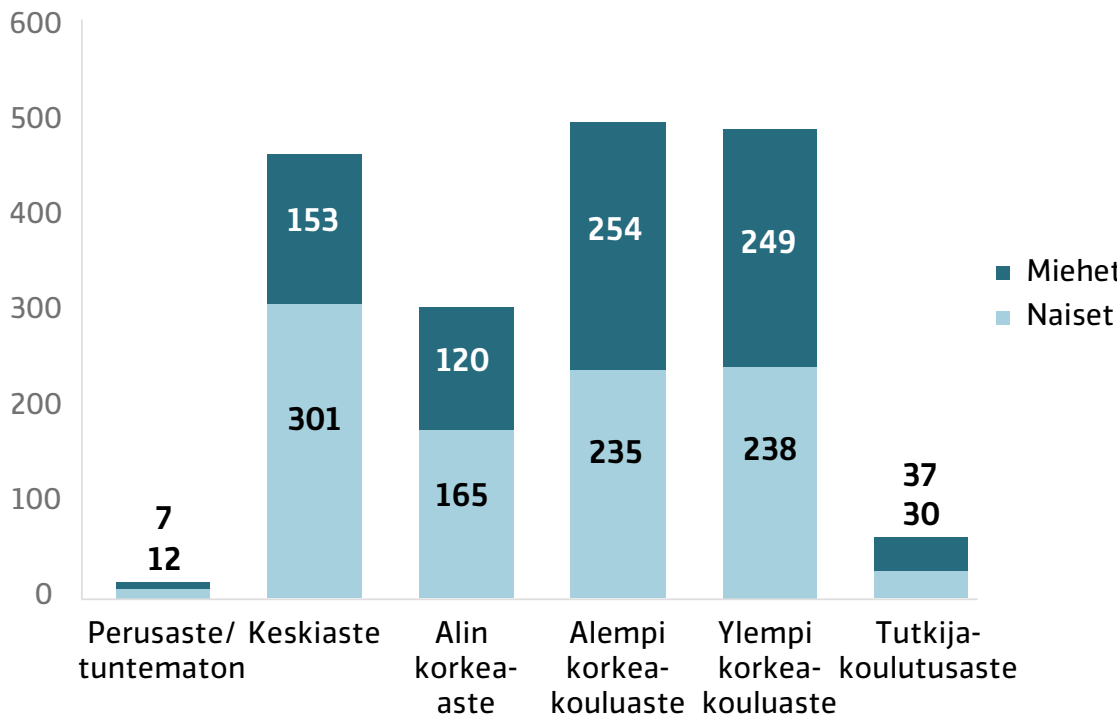

Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina

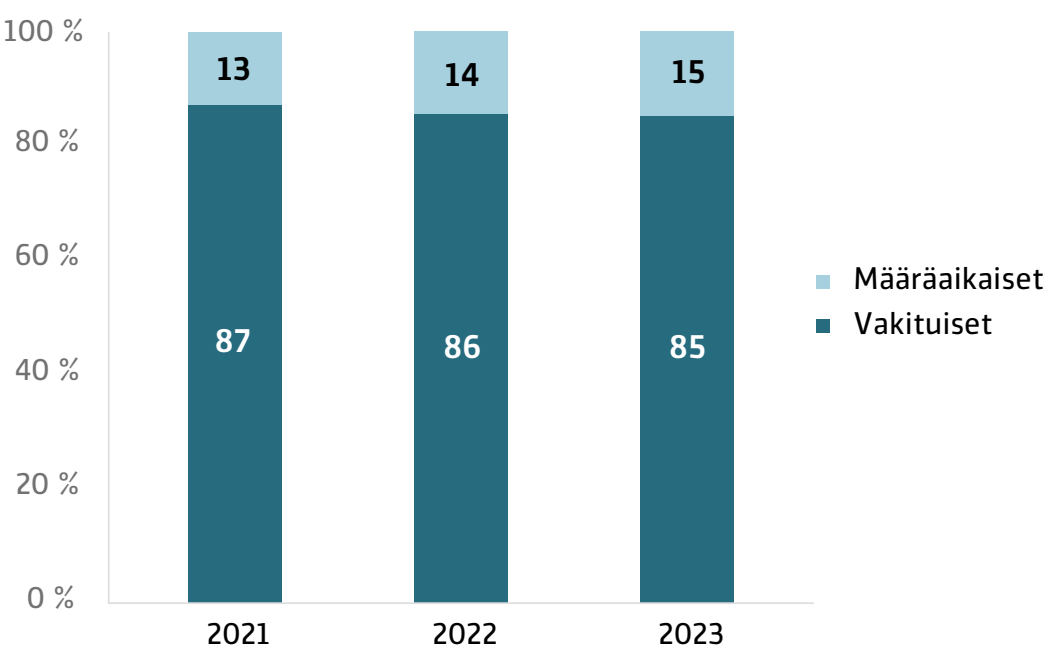
Henkilöstömme sukupuolen mukaan (lkm)

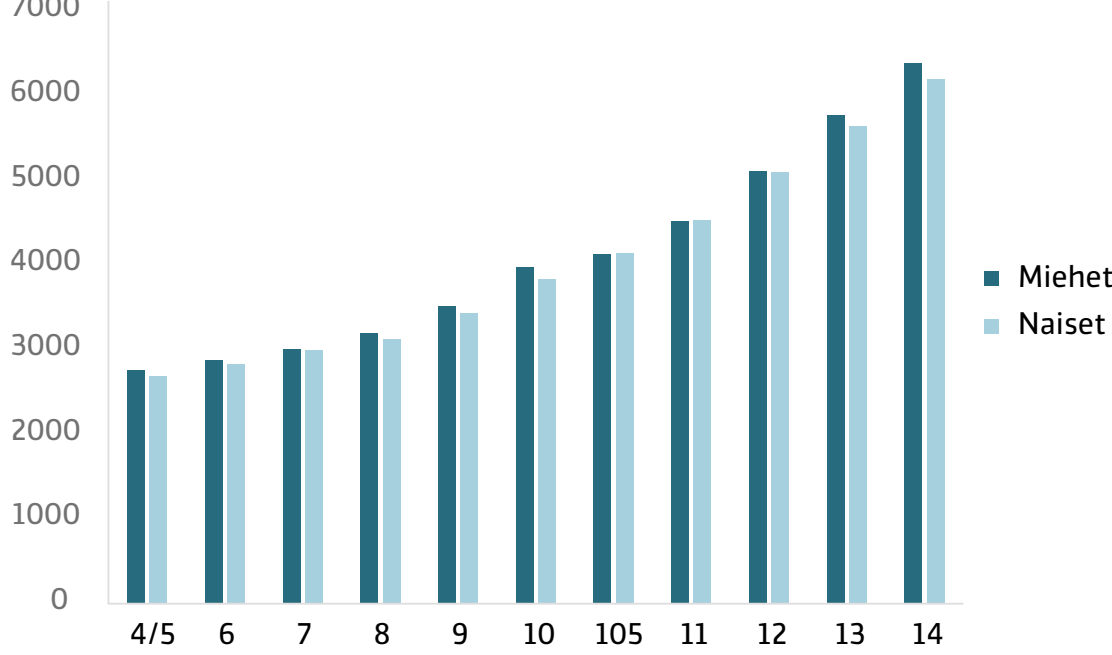
Henkilöstömme koulutusasteen mukaan (lkm)

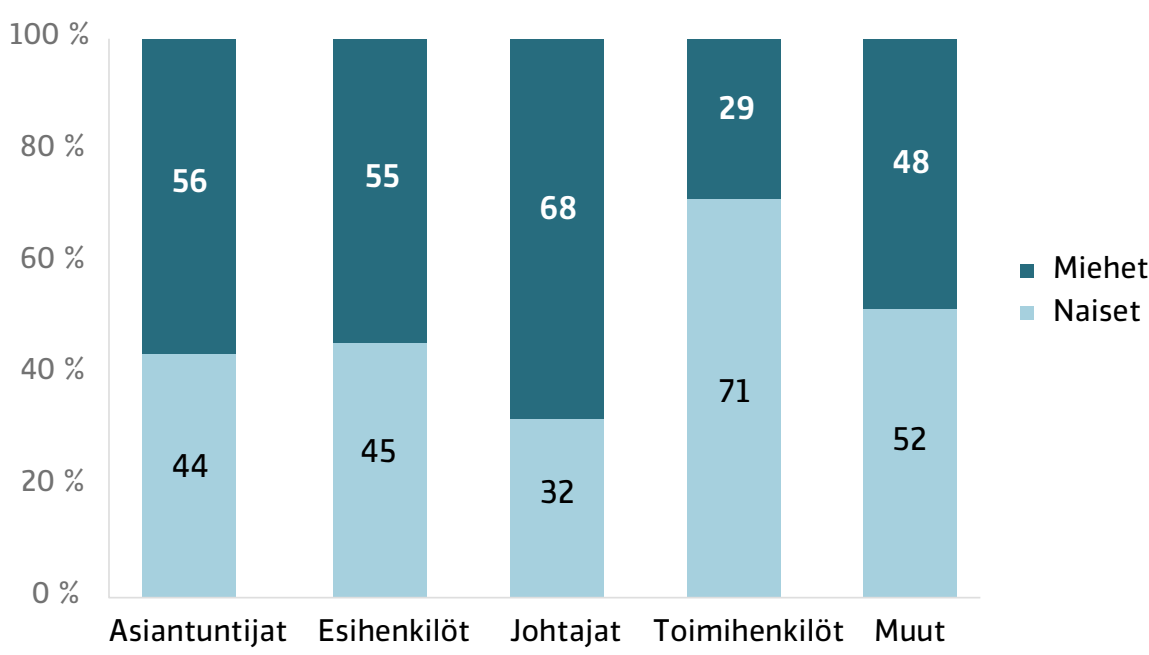
Henkilöstömme työsuhteen mukaan (%)

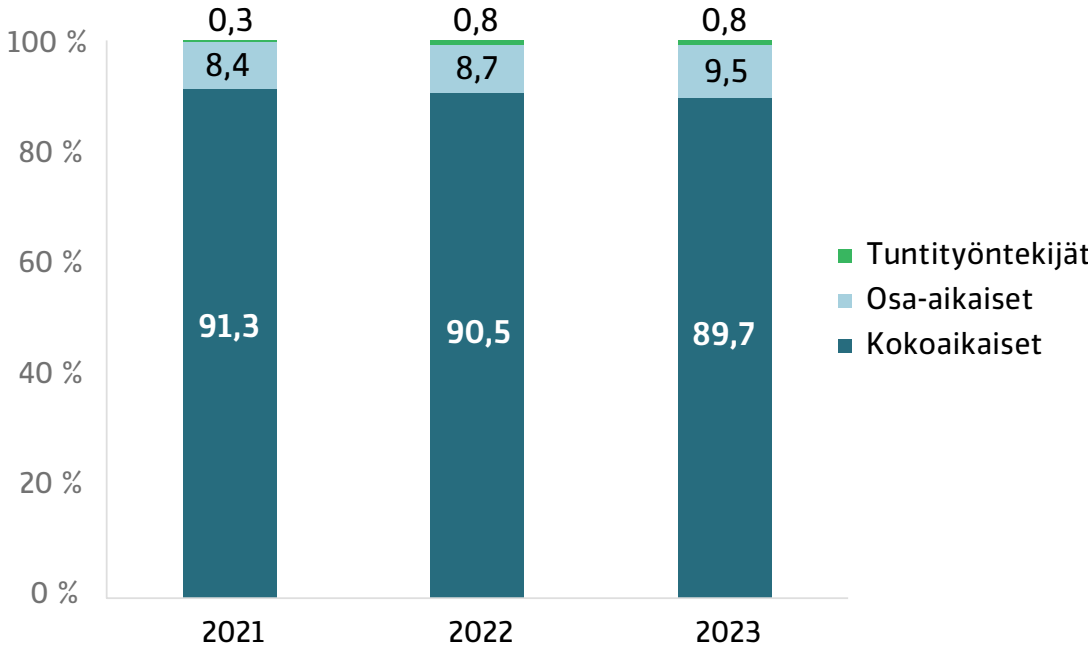
Kokonaispalkka vaativuusluokittain (€)

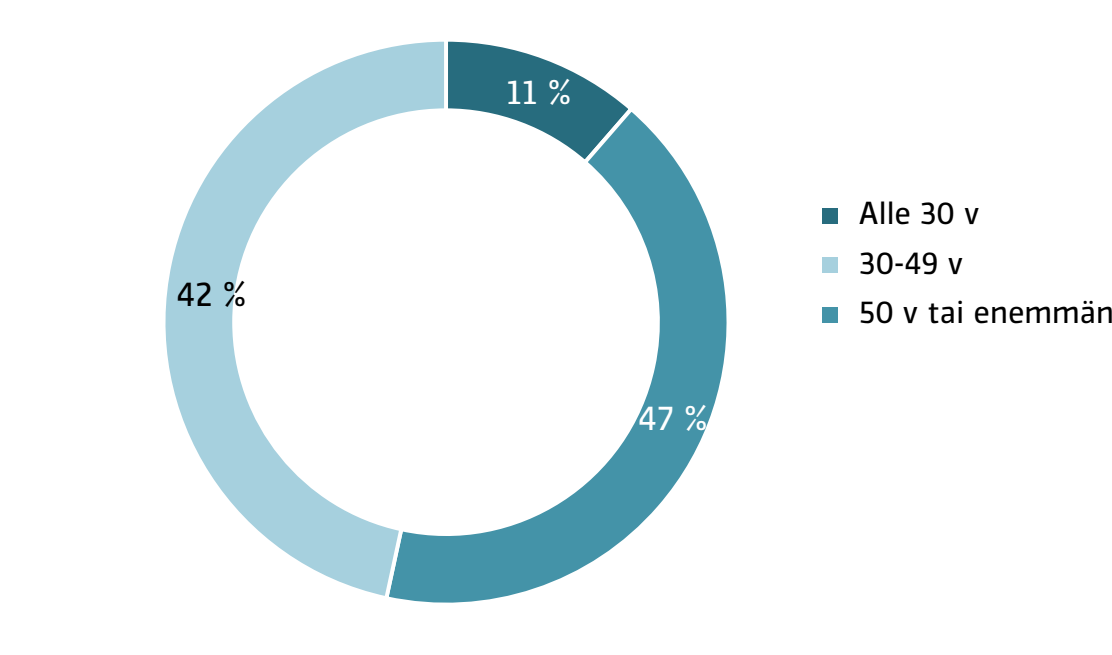
Henkilöstömme tehtävän ja sukupuolen mukaan (%)

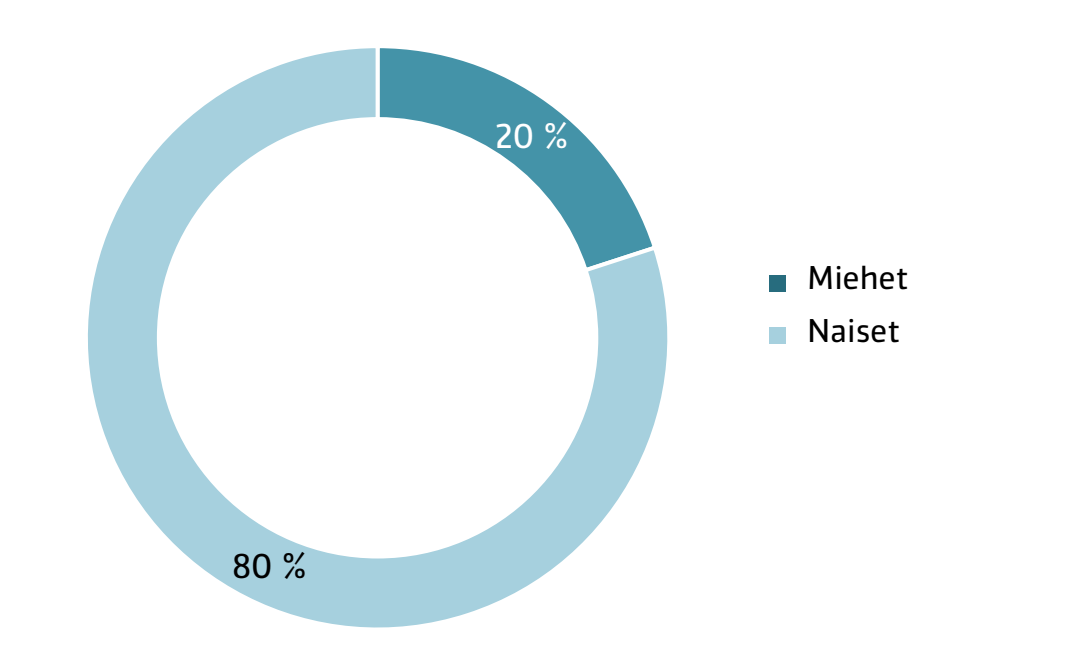
Henkilöstömme työajan mukaan (%)

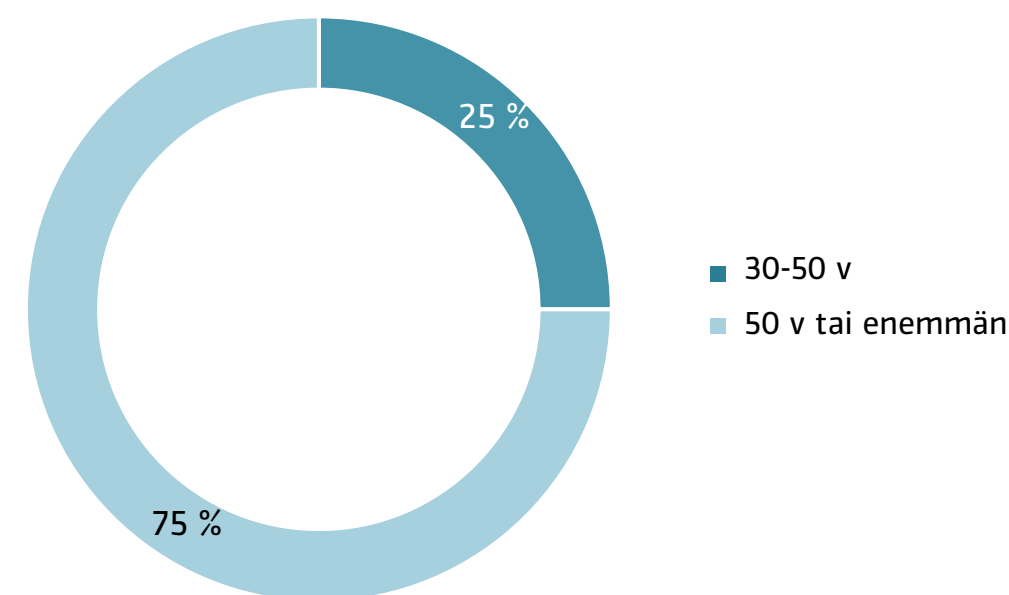
Henkilöstömme iän mukaan (%)

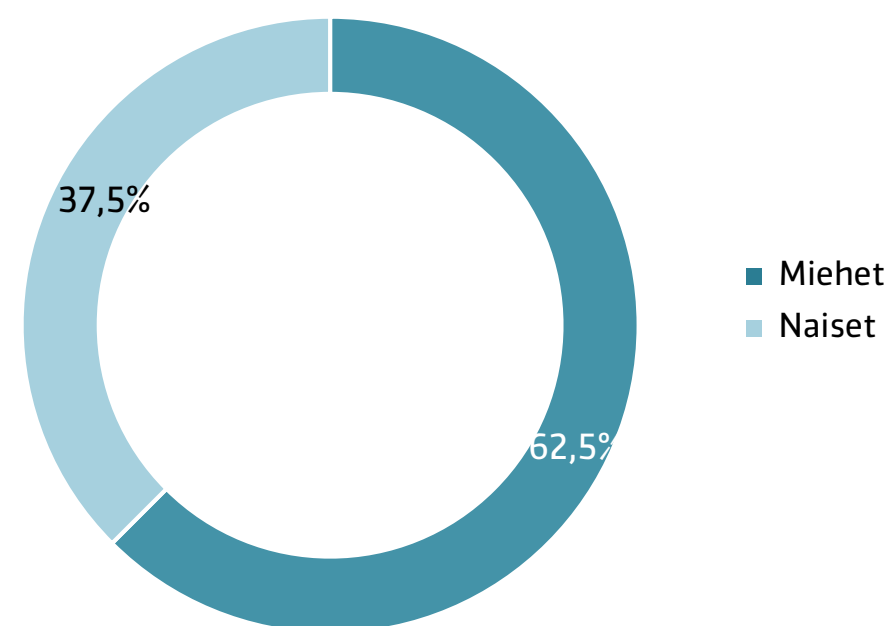
Perhevapaapäivät (%)

Johtoryhmämme ikäjakauma (%)

Johtoryhmämme sukupuolijakauma (%)

7,5

koulutuspäivää/henkilö
(2022: 5,7)

1,2 %

Henkilöstön lähtövaihtuvuus
(2022: 7,5 %)

7,7 %

Henkilöstön tulovaihtuvuus
(2022: 7,2 %)

3,5:1

Korkeimman palkan ja mediaanipalkan
suhde (ei raportoitu 2022)

100 %

henkilöstöstä vuosittaisten tulevaisuus-
ja arviointikeskustelujen piirissä

100 %

henkilöstöstä työehtosopimusten
piirissä

Näin rekrytoimme vuonna 2023

215

Uutta työntekijää palkattiin

155
palkattiin
vakinaisesti34 %
Miehiä60
palkattiin
määräaikaisesti66 %
Naisia4 990
hakijaa37 %
Miehiä63 %
Naisia

151

Kesätyöntekijää palkattiin

2 162
hakijaa

25

Valittiin johto- ja esihenkilötehtäviin

32 %
Miehiä68 %
Naisia

Työterveys ja -turvallisuus

Noudatamme työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä lakisääteisiä vaatimuksia. Työturvallisuuslaki, työ-aikalaki ja työterveyshuoltolaki ovat keskeisiä määääviä lakeja. Laadimme myös vuosittain suunnitelmat työhyvinvoinnin, työterveyden ja työkyvyn sekä työsuojelun kehittämiseksi.

Kaikki aktiivisessa palvelussuhteessa olevat työntekijät ovat työterveyshuollon piirissä riippumatta työsuhteen laadusta, kestosta tai työajasta. Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ, työympäristö ja työyhteisö, työhön liittyvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisy sekä työntekijän terveyden ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, edistäminen ja seuranta työuran eri vaiheissa.

Lakisääteisten työterveyspalveluiden lisäksi tarjoamme henkilöstölle laajoja mielenterveyden palveluita, kuten mielen hyvinvoinnin ennaltaehkäisevää tukea, psykoterapiaa ja univalmennusta.

Toteutamme vuosittain terveystarkastuksen erikseen tarkennettavalle kohderyhmälle. Kyselyn perusteella arvioidaan

työkykyriski ja tarve työterveyden tukitoimille. Käytössämme on myös varhaisen välittämisen malli sekä työkyvyn seurannan sähköinen työkalu esihenkilöille.

Kaikki uudet työntekijämme käyvät turvallisuuskoulutuksen. Maastotyötä tekeville on lisäksi oma koulutus maastotyön turvallisuudesta.

Välitön työsuojelutoiminta tapahtuu työntekijän ja esihenkilön kesken. Työsuojeluvaltuutetut toimivat työntekijöiden edustajina työsuojeluasioissa. Työsuojelutoimikuntana toimii kerran kuussa kokoontuva yhteistyötoimikunta, jossa on henkilöstön edustus.

Tavoitteena nolla työtapaturmaa

Vuonna 2023 Valtiokonttoriin tehtiin ilmoitus yhteensä 50 työtapaturmasta (ei kuolemantapauksia). Näistä 33 tapahtui työpaikalla ja 17 työmatkalla. Tyypillisimpiä työtapaturmia olivat liukastumiset, kaatumiset, kompastumiset, erilaiset työvälineen tai esineen hallinnan menettämisistä johtuneet työtapaturmat sekä viiltotapaturmat. Lisäksi ilmoitettiin 13 läheltä piti -tilanteesta, jotka liittyivät pääasiassa liikkumiseen jalan tai autolla.

Olemme Nolla työtapaturmaa -foorumin jäsen.

	2020	2021	2022	2023
Työpaikkatapaturmat (kpl)	10	7	9	7
Työmatkatapaturmat (kpl)	7	4	5	9
Työpaikkatapaturmien taajuus (määrä miljoonaa tehtyä työtuntia kohden)	4,1	2,8	3,5	2,7
Läheltä piti -ilmoitukset (kpl)	16	12	11	13
Läheltä piti -ilmoituksia per 100 työntekijää	1	0,7	0,6	0,7

Vähintään yhden poissaolopäivän aiheuttaneet työtapaturmat sekä läheltä piti -tilanteet vuosina 2020–2023. Ulkoinen työvoima ei ole mukana tarkastelussa.

Hetipurkajat antavat henkistä ensiapua

Hetipurku on henkistä ensiapua työssä tapahtuneen uhkaavan tai ikävän tilanteen jälkeen. Tilanne voi liittyä esimerkiksi asiakkaan uhkaavaan käytökseen, konfliktiin työyhteisössä tai onnettomuuteen. Tarkoituksena on heti ikävän tapahtuman jälkeen purkaa tilanne: mitä tapahtui ja mitä ajatuksia ja tunteita tapahtuma herätti. Keskustelu auttaa normalisoimaan tilanteen ja nopeuttaa toipumista.

Hetipurkaja toimii kuuntelijana, mutta kertoo myös faktatietoa siitä, miten mieli ja keho saattavat reagoida tilanteessa. Keskustelun aikana myös arvioidaan, onko syytä varata aika keskusteluun työterveyshuollon ammattilaisen kanssa. Vuonna 2023 Maanmittauslaitoksessa toimi 26 koulutettua hetipurkajaa eri puolilla Suomea.

Kuva: Julia Hautojärvi

Työhyvinvointia luodaan yhdessä

Maanmittauslaitoksen henkilöstön työhyvinvointia varmistetaan vuosittain tehtävällä työsuojelun, -terveyden ja -hyvinvoinnin suunnitelmalla. Vuonna 2023 teemana oli kuormituksen ennaltaehkäisy ja työssä jaksaminen.

Joustava työaika mahdollistaa työn jaksottamisen päivän aikana, eli töistä voi pitää tauon ja lähteä esimerkiksi liikkumaan. Meillä on myös käytössä taukoliikuntaohjelma, ja kannustamme kävelypalaveriinhin työtehtävien

salliessa. Työterveyshuollon kautta on tarjolla ergonomiaopastusta.

Maanmittauslaitoksen jokaisella toimipaikalla on oma toimipaikkaryhmä, jonka kautta halukkaat pääsevät suunnittelemaan työhyvinvointi- ja virkistystoimintaa ja osallistumaan siihen. Järjestämme myös vuosittain koko henkilöstön yhteisiä tapahtumia.

Sujuvaa aivotyötä

Digitalisaation myötä työn tekeminen ja vaatimukset sekä työn kuormittavat olosuhteet ovat muuttuneet.

Maanmittauslaitoksessa suurin osa työtehtävistä sisältää tiedonkäsittelyä ja vuorovaikutusta tietoteknisten välineiden kanssa. Tukeaksemme henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä olemme ottaneet käyttöön sujuvan aivotyön sekä kokouskulttuurin periaatteet. Periaatteet liittyvät esimerkiksi yhteydenottotapoihin, työn tauottamiseen sekä kokouksen järjestäjän ja osallistujan toimintatapoihin.

Sujuvan aivotyön periaatteiden avulla ehkäisemme ennalta psykososiaalista kuormitusta. Haluamme huolehtia siitä,

että kunnioitus ja arvostus jokaisen työtä kohtaan säilyy ja että kaikilla on mahdollisuus keskittymiseen ja työskentelyrauhaan yhteisten periaatteiden mukaisesti. Samalla varmistamme, että työ ja työympäristö ovat sopusoinnussa ihmisen tiedonkäsittelyn kykyjen ja rajoitusten kanssa.

Järjestimme aiheesta useita info- ja keskustelutilaisuuksia vuonna 2023. Lisäksi kuulumme alustuksia ravinnon sekä taukoliikunnan merkityksestä sujuvalle aivotyölle.

Vastuullisuustekomme vuonna 2023

Viestimme työyhteisössä kolmella kielellä

Virallinen työkielimme on suomi, mutta teemme töitä paljon myös ruotsiksi. Lisäksi Paikkatietokeskuksessa työskentelee tutkijoita ja asiantuntijoita useista maista työkielenään englanti.

Jotta jokainen työntekijä saisi tarvitsemansa tiedot sujuvasti, olemme tehneet kielilinjauksen ohjaamaan viestintää työyhteisössä. Henkilöstön oikeuksia, etuuksia,

velvollisuuksia, työturvallisuutta ja keskeisiä tehtäväsisältöjä koskevat laitostasoiset sisällöt tuotetaan aina suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Muiden laitostasoisten asioiden viestiminen kolmella kielellä arvioidaan erikseen.

Kielilinjauksen toteutusta ohjaa kieliryhmä, joka arvioi eri sisältöjen kääntämisen tarkoituksenmukaisuutta ja kustannustehokkuutta sekä päättää laitostasoisten sisältöjen kääntämisestä. Jos sisältö ei ole koko Maanmittauslaitoksen henkilöstöä koskeva, sen kääntämisen tarve arvioidaan siinä yksikössä tai toiminnossa, jota asia koskee.

Kielilinjauksella varmistamme, että jokainen maanmittauslaitoslainen saa kaiken olennaisen työntekijää koskevan tiedon kielellä, jota hän ymmärtää. Tarvittavien kieliversioiden julkaisemista pohditaan systemaattisesti ja keskitetysti, jolloin tärkeää tietoa ei pitäisi jäädä keneltäkään piiloon. Tavoitteenamme on mahdollisimman vahva kielellinen yhdenvertaisuus.

Henkilöstöltä kysyttiin kokemuksia monimuotoisuudesta ja osallisuudesta

Keväällä 2023 toteutimme anonyymin kyselyn monimuotoisuudesta ja osallisuudesta koko henkilöstölle. Vastauksissa kiiteltiin tärkeän aiheen esiin nostamista ja keuhuttiin Maanmittauslaitoksen toisia kunnioittavaa ilmapiiriä. Toisaalta kävi ilmi, että erityisesti vähemmistöihin kuuluvien yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta työkuulttuurissa on myös kehitettävää. Jatkossa onkin tärkeää saada vähemmistöihin kuuluvien ääni paremmin kuuluviin.

Kyselyyn vastanneet kertoivat esimerkiksi, että mielenterveyden haasteista ja neurokirjon ominaisuuksista puhuminen työpaikalla tuntuu hankalalta. Monet kaipasivat tukea myös syrjivään puheeseen puuttumiseen ja yleisemmin vaikeiden asioiden käsittelyyn työyhteisössä. Vastaajat toivoivat myös monimuotoisempaa henkilöstöä työpaikalle.

Valitsimme kehittämistoimia kyselyn tulosten sekä aiemmin valmistuneen monimuotoisuuden ja osallisuuden

Kuva: Arto Arvilahti

edistämissuunnitelman pohjalta. Lu-
vassa on esimerkiksi ikäjohtamisen
ja rekrytointikäytäntöjen kehittämistä
sekä koulutusta ja viestintää niin
esihenkilöille kuin koko henkilöstölle.

Monimuotoisuutta ja osallisuutta edistettiin kokeiluilla

Maanmittauslaitoksen Paikkatietokeskus on monikulttuurinen työyhteisö, jossa vuonna 2023 kiinnitettiin erityishuomiota monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseen sekä toteutettiin aiheeseen liittyviä kokeiluja. Samalla koottiin hyviä käytäntöjä jaettavaksi koko Maanmittauslaitokseen. Tavoitteenamme on antaa kaikille työntekijöille kokemus, että heidät on otettu huomioon.

Paikkatietokeskuksen toimitiloihin perustimme Peace-huoneen eli vetäytymistilan kaikille elämäntasomuksesta riippumatta. Pride-viikolla kahvitilassa oli sateenkaariliputus sekä tarjolla sateenkaarilippuun ja monimuotoisuuteen liittyvää tietoa. Tilaisuuksien järjestelyjen osalta pohdimme, miten henkilöstön kulttuureihin liittyviä tapoja voitaisiin huomioida paremmin.

Kaukokartoituksen ja fotogrammetrian osasto, jossa työskentelee suuri osa kansainvälisistä tutkijoistamme, järjesti tiimipäivänä ulkopuolisen asiantuntijan pitämän monimuotoisuuskoulutuksen henkilöstölleen. Monimuotoisuuslausekkeen lisäämistä työpaikkailmoituksiin kokeiltiin ensimmäistä kertaa kesätyöhaussa 2023.

Paikkatietokeskuksessa aloitettiin myös osallisuus- ja monimuotoisuuskeskustelut isojen, toimipaikkaan liittyvien päätösten kynnyksellä. Lisäksi toimipaikan yhteisistä asioista vastaavaan toimipaikkaryhmään sekä Code of Conduct -työryhmään nimettiin kansainväliset edustajat. Suunnitteilla oli myös selkosuomenkieliset kahvitauot.

Kestävä ympäristö

Teemme työtä kestävän ympäristön puolesta kahdella tasolla. Pyrimme pienentämään oman toimintamme ympäristökuormitusta aktiivisesti. Toisaalta tuotamme tiedon, tutkimuksen ja osaamisen avulla ratkaisuja kestävän yhteiskunnan tarpeisiin ja vihreän siirtymän edistämiseen yhteiskunnan eri aloilla.

Vastuullisuusohjelmassa olemme määritelleet tavoitteeksi, että

- pienennämme toiminnastamme aiheutuvaa hiilijalanjälkeä
- tuotamme tietoa ja tutkimusta tukemaan päätöksentekoa ja kehittämistä, joilla voidaan hidastaa ilmastonmuutosta ja edistää luonnon monimuotoisuutta.

Vastuullisia valintoja yhteisissä työympäristöissä

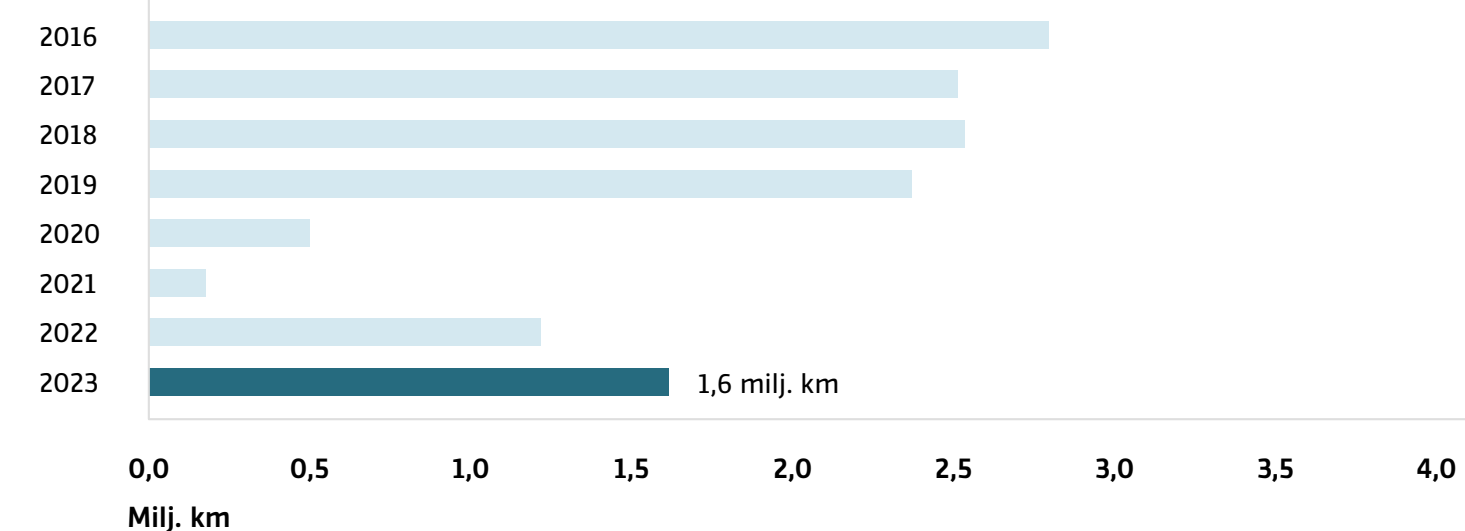
Toimipaikkamme sijaitsevat pääasiassa Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimissa valtion kiinteistöissä. Samoissa rakennuksissa ja yhä useammin myös yhteisissä työympäristöissä on monia toimijoita. Toimitilojen ympäristöas-

tuun edistäminen perustuu yhteisiin ratkaisuihin, joissa olemme osaltamme mukana. Vuosina 2022–2023 osallistuimme Senaatti-konsernin valtion toimitiloissa toteuttamaan energiansäästöohjelmaan.

Koska kiinteistöillä ja toimitiloilla on useita käyttäjiä eikä käyttäjäkohtaisia sopimuksia tai mittareita yleensä ole, yksittäisen toimijan – kuten Maanmittauslaitoksen – energian- ja vedenkulutuksen sekä jätemäärien seuranta ei ole mahdollista. Teemme silti tavoitteellista työtä ympäristövaikutustemme pienentämiseksi. Työn tueksi tulemme laskemaan oman hiilijalanjälkemme.

Toimitilojen lisäksi aiheutamme ympäristövaikutuksia erityisesti liikenteen kautta, kun työntekijämme liikkuvat tekemässä maanmittaustoimituksia ja muilla työasioilla. Lisäksi teemme ilmakuvauksia ja laserkeilausta sekä omalla lentokoneellamme että ostopalveluna. Tavanomaisen toimistotyön lisäksi kulutamme sähköä konesalissa, tehotietokoneissa ja tutkimuslaitteissa.

Koronapandemia vähensi liikkumista työasioissa huomattavasti. Vuonna 2023 junalla liikkuminen palasi lähes pandemiaa edeltävälle tasolle. Autolla ja lentäen matkustettujen kilometrien määrät kasvoivat myös vuonna 2023, mutta ne ovat edelleen alemmalla tasolla kuin ennen pandemiaa.

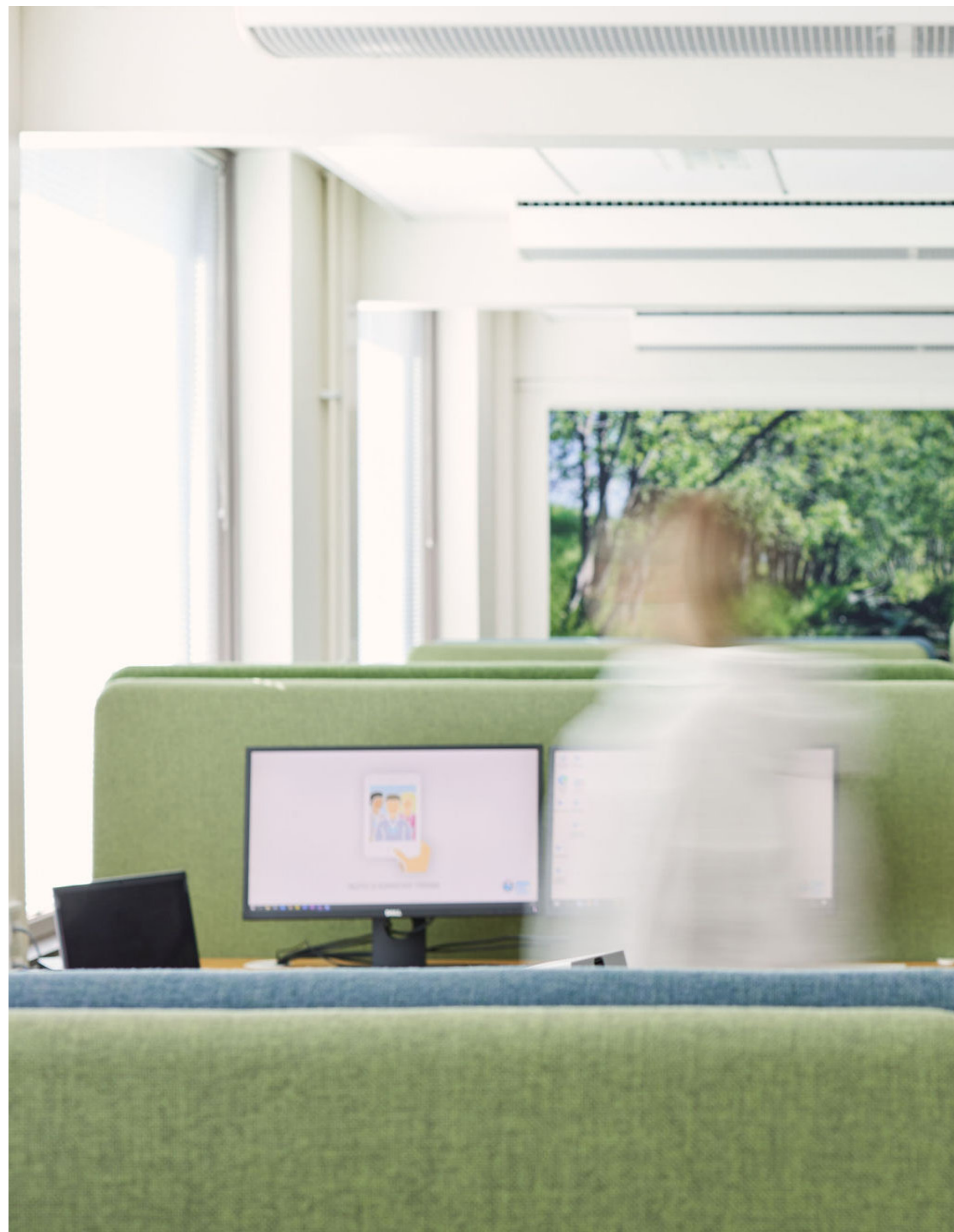
Näin henkilöstömme matkusti työtehtävissään 2023.

Green Office ohjaa ympäristötyötä

Pienennämme toiminnastamme aiheutuvaa hiilijalanjälkeä ja luonnonvarojen kulutusta Green Office -ympäristöjärjestelmän avulla. Tavoitteenamme on muun muassa vähentää sähkön- ja paperinkulutusta sekä edistää kestäviä matkustustapoja.

Vuoden 2023 lopussa Green Office oli käytössä 18 toimipaikassamme kattaen 80 % henkilöstöstä. Loput toimipaikat tuodaan ympäristöjärjestelmän piiriin vuoden 2024 aikana. Valtion yhteisissä työympäristöissä odotamme kuitenkin yhteistä ratkaisua, sillä yksittäisen toimijan oman ympäristöohjelman toteuttaminen yhteisissä tiloissa ei ole mielekäästä.

Maanmittauslaitoksen Green Office -tiimi vastaa toiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta. Tiimin työhön kuuluu ympäristötekojen edistämistä, ympäristötietoisuuden lisäämistä sekä seuranta- ja raportointia. Tiimi muodostuu tiiminvetäjästä ja toimipaikkojen Green Office -yhteyshenkilöistä.

Kuva: Arto Arvilahti

Vuonna 2023 Green Office -toiminnassa esimerkiksi edistettiin kaupunkiniityn perustamista, järjestettiin laitteiden-sammuttelutempaus sekä kannustettiin portaiden käyttöön ja lähiliikuntaan.

Paikkatietoa ja tutkimusta päätöksenteon tueksi

Tarjoamalla ajantasaista ja tarkkaa paikkatietoa sekä tutkimustietoa autamme päätöksentekijöitä tekemään kestäviä valintoja, esimerkiksi suuntaamaan ilmastotoimia, hyödyntämään luonnonvaroja kestävästi sekä turvaamaan luonnon monimuotoisuutta. Pyrimme tuottamaan kansallisia aineistoja, jotka palvelevat yhteiskunnan muuttuvia tarpeita mahdollisimman hyvin.

Esimerkiksi maankäytön ja sen muutosten seurantaan tarvitaan yhteistä tietopohjaa niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Seurannan tueksi olemme kehittäneet Maanmittauslaitoksen Maastotietokantaa ja tuottaneet maatalouteen liittyviä tietotuotteita. Olemme myös mukana vuonna 2023 aloittaneessa Maankäyttö- ja maanpeitetiedon ekosysteemissä, joka kehittää tietotuotteita, dataa ja palveluita, tar-

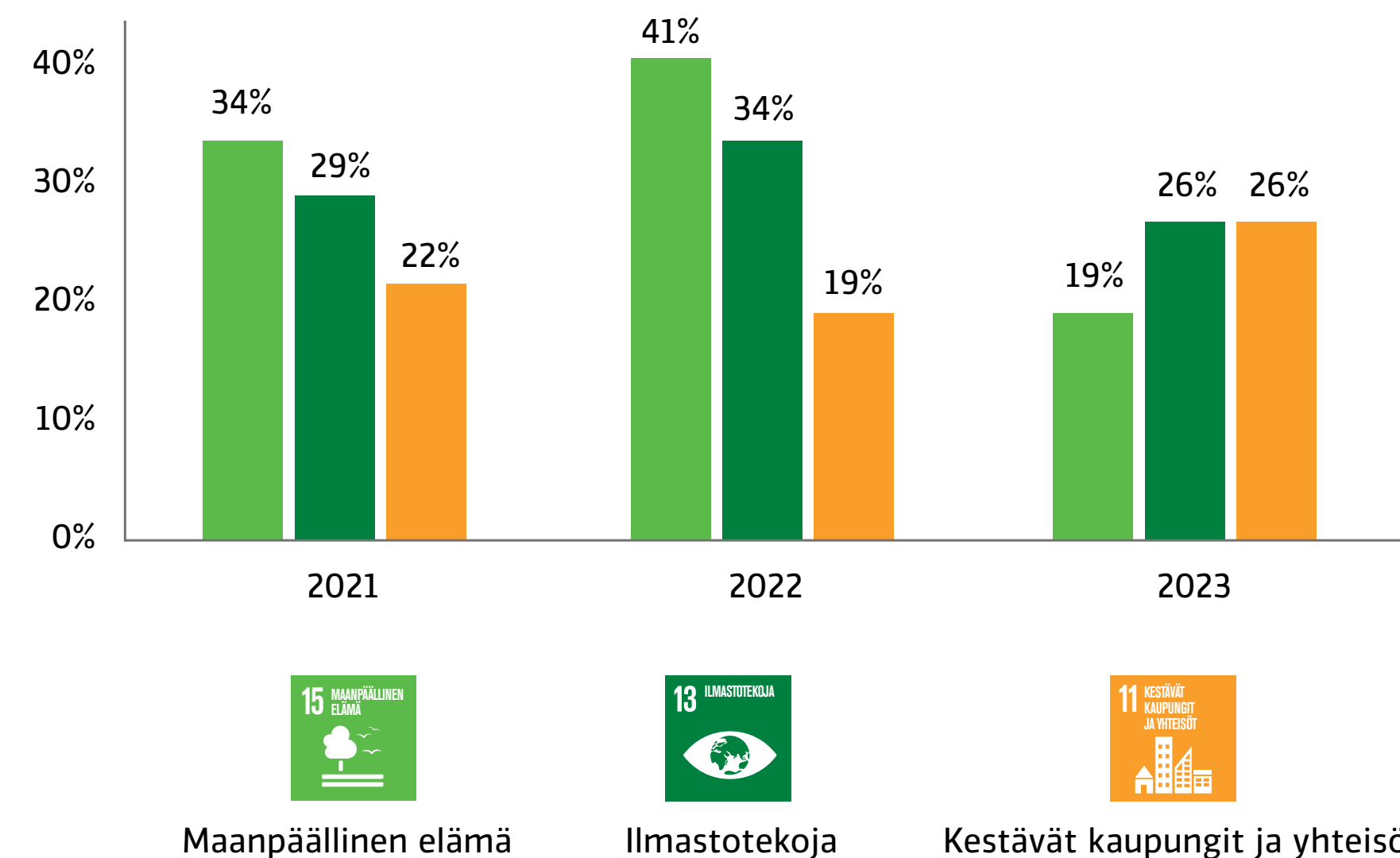
joaa vertaistukea sekä yhteisen oppimisen foorumin aiheesta kiinnostuneille.

Digitaalinen kaksonen on todellisuuden – kuten kaupungin, metsän tai vesistön – virtuaalinen versio, joka auttaa esimerkiksi yhdyskuntasuunnitteluun ja ilmastomuutokseen varautumiseen liittyvässä päätöksenteossa. Maanmittauslaitoksen ilmakeilaus- ja laserkeilausaineisto tuottaa maanlaajuisen perustan, jota eri toimijat voivat hyödyntää digitaalisten kaksosten kehittämisessä ja tutkimuksessa.

Kehitämme digitaalisia kaksosia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Suuret mittausaineistot tarvitsevat tehokkaita menetelmiä aineiston hallintaan, analysointiin, jatkojalostukseen ja jakeluun, jotta digitaalinen kaksonen palvelee eri käyttäjäryhmiä mahdollisimman hyvin. Helppokäyttöiset ja innovatiiviset visualisointimenetelmät mahdollistavat analyysien tulosten käytön esimerkiksi päätöksenteossa.

Tutkimuksemme edistää kestävä kehityksen tavoitteita

Edistämme tutkimuksen avulla YK:n kestävä kehityksen tavoitteita. Tutkimusstrategiassamme olemme tunnistaneeet työmme yhteyden jokaiseen kestävä kehityksen tavoitteeseen.

Web of Science -tietokanta määrittää tieteelliset julkaisut YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Yksi julkaisu voi liittyä yhteen tai useampaan tavoitteeseen. Kuvassa on esitetty kolme kestävä kehityksen tavoitetta, joihin tieteelliset julkaisumme vuosilta 2021–2023 useimmiten liittyvät. Tietokannassa olevista Maanmittauslaitoksen julkaisuista noin 80 % liittyy vähintään yhteen kestävä kehityksen tavoitteeseen.

Tilusjärjestelyillä vähennetään maatalouden ympäristökuormitusta

Tilusjärjestely on maanmittaustoimitus, jolla ajan kuluessa pirstoutunutta kiinteistörakennetta kehitetään vastamaan tulevaisuuden ruuantuotannon tarpeita. Hyvä tilusrakenne edistää

ruokasektorin huoltovarmuutta ja maatalouden kannattavuutta, parantaa liikenneturvallisuutta sekä vähentää maankäyttösektorin päästöjä. Teemme tilusjärjestelyjä vuosittain noin 9 000 hehtaarin alueella, ja hankkeita on lähes 60 eri puolilla Suomea.

Tilusjärjestelyllä saadaan aikaan mahdollisimman suuria, hyvinmuotoisia ja lähellä tilakeskusta sijaitsevia peltolohkoja. Ajomatkojen lyhetyssä fossiilisten polttoaineiden käyttö ja siitä aiheutuvat päästöt vähenevät. Ylimääräisen ajon vähetessä maatalouskoneet kestävä myös pidempään käytössä. Liikenne on sujuvampaa ja liikenneturvallisuus paranee, kun maatalousliikenne yleisillä teillä vähenee. Myös tarpeettomaksi jääviä tasoristeyksiä voidaan poistaa tilusjärjestelyiden yhteydessä.

Vuonna 2023 valmistuneiden tilusjärjestelyiden ansiosta maatalousliikenne väheni 21 200 km. Vähennyksen ilmastohyöty on noin 140 000 €.

Kehittämme tilusjärjestelyä jatkuvasti monipuolisemmaksi ja nopeammaksi työvälineeksi.

Vastuullisuustekomme vuonna 2023

Ilmasto- ja luontotekoja tilusjärjestelyissä

Tilusjärjestelyjen avulla voidaan vähentää pellonraivaustarvetta, ohjata peltöjen käyttöä ilmastoviisaampaan suuntaan sekä tehdä peltöjen vesitaloutta parantavia ja vesistökuormitusta vähentäviä toimenpiteitä. Samalla voidaan turvata luonnon monimuotoisuutta.

Maa- ja metsätalousministeriön käynnistämässä Peltopankki-pilotissa hankitaan tilusjärjestelyiden yhteydessä maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla maa-alueita, joilla ympäristötavoitteita voidaan edistää. Käytännössä hankitaan viljelyyn huonosti kelpaavia ja viljelyn ulkopuolelle jääneitä peltöjä, jotka soveltuvat kosteikoiksi, tulva-alueiksi, lintulammiksi tai muiksi luonnon monimuotoisuutta turvaaviksi kohteiksi.

Vuonna 2023 toteutettiin yksi hanke, toinen hanke on toteutuksessa ja neljä muuta on suunnitteluvaiheessa. Painopiste on ollut ilmastokosteikko-

Kuva: Julia Hautojärvi

jen perustamisessa paksuturpeisilla alueilla, mutta mukana on myös vesienhallintakosteikkoja, lintuvesiä ja vajaatuottoisten turvepeltöjen metsittämisiä.

Toimintaa edistää yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana lisäksi ELY-keskus ja Luonnonvarakeskus. Tavoitteena on luoda toimiva yhteistyömalli ilmasto- ja vesienhallintatoimien huomioimiseksi tilusjärjestelyissä.

Energiatalouden vihreää siirtymää tukemassa

Tuulivoimatuotanto kasvaa Suomessa voimakkaasti ja uusia tuulivoimaloita rakennetaan vauhdilla. Tuulivoimapuistot kytketään lähes aina valtakunnan sähköverkkoon sähkölinjalla, jonka pituus on jopa kymmeniä kilometrejä ja joka kulkee kymmenien tai jopa satojen maanomistajien maiden yli. Sähkölinjan rakentamiseen tarvitaan maanomistajan kanssa tehtävä sopimus tai pakkolunastus. Maanomistajien suuren määrän takia keinona on usein pakkolunastus, joka kuuluu Maanmittauslaitoksen tehtäviin.

Toimituksen aluksi tehdään ennakkohaltuunotto, jonka myötä hankkeen toteuttaja saa alkaa rakentaa sähkölinjaa ilman, että korvausasioita on käsitelty. Ennakkohaltuunotot ovat hankkeiden aikatauluille kriittisiä, sillä korvausasioiden käsittely voi kestää pitkään.

Ennakkohaltuunotot tulevat vireille usein hieman yllättäen ja kiireisinä, mutta ne ovat tärkeitä hankkeiden

rakennusaikataulun kannalta. Tavoitteenamme on hoitaa ne hankkeen kannalta niin nopeasti kuin mahdollista mutta samalla maanomistajien oikeusturvasta huolehtien. Vuonna 2023 käynnistyi ennätysmäärä hankkeita. Ratkaisimme ennakkohaltuunotot hankkeiden tavoiteaikataulussa.

Sähköiset työkalut arjen apuna

Edistämme digitaalisten työvälineiden käyttöä Maanmittauslaitoksessa laajasti. Jotta uusien välineiden käyttö olisi mahdollisimman helppoa, tarjoamme henkilöstölle jatkuvasti koulutusta ja viestintää. Intraan on myös koottu tarvittavat ohjeet ja tuotettu esimerkiksi uuden työntekijän opas. Testaamme myös uusia, jatkossa mahdollisesti käyttöön otettavia työvälineitä aktiivisesti.

Vaikka työskentely sähköistyy, tarvitsemme edelleen monitoimilaitteita, tulostimia ja karttojen tulostamiseen käytettäviä piirtureita. Asiakaspalvelussamme myös skannataan edelleen runsaasti aineistoa,

kuten sähköistettäväksi tuotavia osakekirjoja ja erilaisia asiakirjoja.

Uusien laitteiden hankinnoissa käytetään ympäristökriteerejä ja laitteiden kokonaismäärää on vähennetty. Lisäksi olemme varmistaneet, että käytöstä poistettavat laitteet ja tarvikkeet ohjataan jatkokäsittelyyn asianmukaisesti.

Olemme ottaneet käyttöön valtion tietotekniikkapalveluita tuottavan Valtorin tulostuspalvelun. Palvelu mahdollistaa jatkossa yhteiset laitteet, kun valtion toimitilastrategian mukaisesti siirrymme suunnitelmallisesti yhteisiin toimitiloihin muiden valtionhallinnon toimijoiden kanssa. Samalla tarvittavien laitteiden kokonaismäärä vähenee edelleen.

Kestäviä liike-, messu- ja merkkipäivälahjoja

Maanmittauslaitoksen sidosryhmien ja työntekijöiden muistaminen on jatkossa askeleen vastuullisempaa uuden liike-, messu- ja merkkipäivälahjojen valikoiman avulla. Päivitimme lahjavaliikoimaa kiinnittämällä huomiota esimerkiksi tuotteiden laatuun, valmistusmateriaaleihin ja alkuperään. Etsimme myös aineettomia lahjavaihtoehtoja.

Annamme lahjan työntekijällemme, kun hän täyttää 50 tai 60 vuotta tai jää eläkkeelle. Lahjavaliikoimaan lisättiin vuonna 2023 aineettomina lahjoina Museokortti ja hotellilahjakortti sekä tavaroina kierrätysmateriaaleista Euroopassa valmistettu matkalaukku ja laadukas monitoimityökalu, jolle on myönnetty 25 vuoden takuu. Liikelahjojen valikoimassa ovat puolestaan esimerkiksi Suomessa valmistetut villasukat ja linnunpöntöt. Jatkossa tulemme kertomaan vastuullisista valinnoista myös lahjojen pakkauksissa.

Messukävijään saa helpommin yhteyden, kun tarjoaa hänelle yhteisen puheenaiheen messulahjan muodossa. Turhan tavaran vähentämiseksi olemme lisänneet messuvieraille jaettavien lahjojen valikoimaan esimerkiksi kahvilippuja, vanhoista kartoista valmistettuja lehtiöitä sekä käyttötavaraa, kuten laastareita ja tiskirättejä.

Vastuullinen toimintatapa ja talous

Haluamme toimia ennakoivasti, tuloksellisesti ja vastuullisesti. Kehitämme toimintatapoja, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin ja varmistavat vakaan talouden. Julkishallinnossa taloudellinen vastuu on kestävää julkisten varojen käyttöä ja mahdollisimman vaikuttavan lisäarvon tuottamista kansalaisille ja yhteiskunnalle.

Vastuullisuusohjelmassa olemme määritelleet tavoitteeksi, että

- vaalimme toiminnassamme luotettavuutta, vuorovaikutteisuutta ja avoimuutta sekä kehitämme vastuullisuustaitojamme.
- hyödynnämme resurssimme vastuullisesti ja kehitämme toiminnan tuloksellisuutta.

Luotettavaa julkisen vallan käyttöä

Hoidamme viranomaistehtäviä ja käytämme julkista valtaa. Toimintamme luotettavuus perustuu siihen, että noudatamme kaikessa toiminnassamme sitä koskevaa lainsäädäntöä ilman poikkeuksia. Ratkaisumme ovat

oikeudellisesti korkeatasoisia ja toimintamme on ennakoitavaa ja johdonmukaista. Samanlaiset asiat ratkaistaan samalla tavalla ja asiakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti. Noudatamme myös johdonmukaista hinnoittelukäytäntöä.

Toimimme tavalla, joka varmistaa toisaalta toiminnan avoimuuden ja tiedonsaantioikeuden toteutumisen sekä toisaalta henkilötietojen ja salassa pidettävien tietojen luottamuksellisuuden säilymisen. Huolehdimme asiakkaidemme oikeusturvasta kaikissa tapauksissa. Kehitämme myös asiakirjojemme ja asiakasviestintämme selkeyttä määrätietoisesti.

Tutkimustoiminnassa toimimme vastuullisesti ja puolueettomasti sekä noudatamme hyvää tieteellistä käytäntöä.

Varmistamme hyvän hallinnon toteutumisen käytännössä [hyvillä toimintatavoilla](#), selkeillä ohjeilla sekä henkilöstön säännöllisellä koulutuksella.

Kuva: Jussi Valkeajoki

Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat

Vaikka käytössämme on tehokkaat sisäiset toiminta- ja valvontaperiaatteet, emme aina onnistu estämään kaikkia epäkohtia. Onkin tärkeää, että voimme puuttua niihin ja kehittää toimintaamme.

Maanmittauslaitoksessa on käytössä ilmoittajansuojelun ilmoituskanava, joka otettiin käyttöön vuonna 2023. Kanavan kautta nykyiset työntekijät voivat ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemistaan tai epäilemistään väärinkäytöksistä luottamuksellisesti ja halutessaan nimettömästi. Maanmittauslaitoksen yhteistyökumppanit ja entiset työntekijät voivat tehdä ilmoituksen oikeuskanslerinvirastoon tai Maanmittauslaitoksen kirjaamoon. Ratkaisijoina vireille tulleissa asioissa toimivat keskushallinnossa erikseen nimetyt henkilöt.

Jos Maanmittauslaitos tai sen palveluksessa oleva henkilö on toiminut lainvastaisesti, virheellisesti tai epäasianmukaisesti tai laiminlyönyt tehtävänsä, asiasta voi tehdä Maanmittauslaitokselle hallintokantelun hallintolain

mukaisesti. Kantelun voi tehdä kuka tahansa.

Maanmittauslaitoksessa noudatetaan myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusta hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausepäilyjen käsittelemisestä.

Vuonna 2023 Maanmittauslaitoksessa ei havaittu virheitä tai väärinkäytöksiä (kuten vuonna 2022).

	2019	2020	2021	2022	2023
Kantelut, vahingonkorvaukset, valitukset	103	95	95	85	77
Lausunnot maanmittaustoimitusten valituksista korkeimmalle oikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle	0	1	0	0	0
Lausunnot kanteluista, perustevalituksista ja toimitusmääräyksen antamatta jättämisestä koskevista valituksista muille viranomaisille	15	10	12	7	6
Vireillä olevat oikeudenkäynnit	2	3	3	2	2
Maanmittaustoimitusten purkuhakemukset, joiden osalta keskushallinto ei esittänyt purkua	10	10	11	12	6
Keskushallinnon purkuesitykset maanmittaustoimituksista korkeimmalle oikeudelle	11	9	10	25	18
Kirjaamisasioiden purkuhakemukset, joiden osalta keskushallinto ei esittänyt purkua	2	4	3	1	1
Keskushallinnon purkuesitykset kirjaamisasioista korkeimmalle oikeudelle	0	1	2	2	1
Toimitukset, joista valitettu maa-oikeuteen	193	229	201	184	159
Kirjaamisasiat, joista valitettu maa-oikeuteen	15	13	12	13	8
Ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuuluvat asiat (2023 alkaen)					0
Muut kuin ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuuluvat, ilmoittajansuojelun ilmoituskanavan kautta tulleet ilmoitukset (2023 alkaen)					3
Oikeudelliset asiat yhteensä	351	371	349	331	278

Maa- ja metsätalousministeriölle raportoitavien oikeudellisten asioiden kokonaismäärä laski edellisvuodesta.

Laadukkaita palveluita digiajassa

Haluamme tarjota oikeaa tietoa ja sujuvaa digitaalista palvelua 24/7. Digiperiaatteidemme teemoja ovat asiakkaan elämän helpottaminen, tuottavuuden parantaminen, mielekkäämpi työ sekä toiminnan vaikuttavuuden parantaminen.

Sähköinen hallinto ja hallinnon digitaaliset palvelut kehittyvät jatkuvasti. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuuksia laajasti sekä vuorovaikutuksessa asiakkaidemme kanssa että hallintomme sisäisen toiminnan kehittämisessä. Erilaiset päätöksenteon tukijärjestelmät sekä automatisoitu päätöksentekomenettely ovat näistä hyviä esimerkkejä.

Maanmittauslaitoksen digitalisaatiomallin avulla varmistamme teknologian optimaalisen käytön siten, että palveluiden käyttäjien tarpeet ja odotukset ovat etusijalla. Tavoitteena on tuottaa yhteiseen kokonaisarkkitehtuuriin pohjautuvia asiakaslähtöisiä, laadukkaita ja turvallisia digitaalisia palveluja.

Sähköisten palveluidemme häiriöttömyys oli kiinteistöjen osalta 99,9 % ja

Kuva: Arto Arvilahti

huoneistojen sekä paikkatietojen osalta 100 % vuonna 2023 (kiinteistöjen ja huoneistojen osalta 99,9 % ja paikkatietojen osalta 99,8 % vuonna 2022).

Huolehdimme saavutettavuusvaatimusten täyttymisestä. Erilaisia asiointitapoja tarjoamalla varmistamme, että myös he, jotka eivät pysty käyttämään sähköisen hallinnon palveluita tai joille se tuottaa erityisiä vaikeuksia, saavat asiansa hoidettua.

Ekosysteemiajattelu on olennainen osa digitalisaatiota. Merkittävät sidosryhmämme, samoin kuin yksityiset kansalaiset, hyödyntävät omassa toiminnassaan digitalisaation mahdollisuuksia. Toimimme osana erilaisia ekosysteemejä, jotka luovat edellytyksiä kaikkia osapuolia hyödyttävälle yhteistoiminnalle.

Tasapainoista taloudenhoitoa

Toimintamme perustuu sisällöltään ja laadultaan tasapainoiseen taloudenhoitoon. Taloudenhoitomme on läpinäkyvää ja raportointimme kuvaa todellista tilaa. Varmistamme, että taloutemme on vakaalla pohjalla ja rahoituksemme on ennustettavaa. Vastaamme asiakkai-

demme tarpeisiin kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Vastuullisen taloudenhoidon periaatteemme on kirjattu Maanmittauslaitoksen taloussääntöön.

Valtion määrärahojen osuus rahoituksestamme on viime vuosina vähentynyt julkisen talouden tasapainottamistoimenpiteiden vuoksi. Taloutta rasittavat sekä yleinen taantuma esimerkiksi kiinteistövaihdannassa että valtiotalouden tiukat säästötarpeet velkataakan pienentämiseksi.

Tuottavuustiedon avulla arvioimme toiminnan tehokkuutta sekä suunnitteleme ja käynnistämme korjaavia toimenpiteitä. Vuonna 2023 työn tuottavuus laski 4,9 %. Voimakas henkilöstön siirto huoneistotietojärjestelmän tarpeisiin tuo laskua työn tuottavuuteen, kunnes uusi voimakkaasti kasvava toiminta saadaan vakiinnutettua. Kokonaistuottavuus laski 3,7 % vuonna 2023. Pitkällä aikavälillä kokonaistuottavuus on kasvanut vuosittain keskimäärin 3,0 % lähtövuodesta 2009, mutta se on ollut kolmena perättäisenä vuotena laskeva. Positiiviselle kehityspolulle palaaminen on tärkeää seuraavina vuosina.

Tuottavuuden parantaminen muuttuu kuitenkin jatkossa yhä haastavammaksi, ja jatkossa kehittämistoiminnan hyödyt painottuvat keskeisemmin paranevaan asiakaskokemukseen. Myös yleinen kustannustason nousu kasvattaa selvästi kustannusindeksiä ja samalla laskee kokonaistuottavuutta.

Vastuullisia hankintoja

Toteutamme hankinnat taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevia kilpailuolosuhteita hyväksi käyttäen sekä ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioiden. Toteutamme hankinnat tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina siten, että erikokoiset yritykset ja yhteisöt pääsevät tasapuolisesti osallistumaan tarjouskilpailuihin.

Kohtelemme kaikissa hankinnoissa toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Toimimme avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Tarjouskilpailuissa teemme valinnat ennalta esitetyillä perusteilla. Pidättäydymme hankintojen yhteydessä tarjoajien normaalin kohtuuden ylittävistä kestityksistä, matkoista tai muista vastaavista tilaisuuksista.

Edistämme vastuullisuuskriteerien käyttöä kilpailutuksissa. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa teemme sosiaalisen vastuullisuuden riskianalyysin, kun kyse on hankinnoista riskimaista ja riskitoimialoilta.

Hankintalaki ja Kansallinen julkisten hankintojen strategia ohjaavat Maanmittauslaitosta vastuullisiin hankintoihin. Vastuullisia ja korruptionvastaisia toimintatapoja on täsmennetty Maanmittauslaitoksen hankintaohjeessa. Myös julkishallinnon yhteishankintayksikkö Hanselilla on tärkeä rooli vastuullisten hankintojemme toteutumisessa.

Asiakastyytyväisyys kertoo onnistumisista

Laadukkaiden palveluiden kehittäminen perustuu avoimuuteen ja vuorovaikutukseen asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa. Parannukset palveluissa perustuvat usein asiakkailta saatuihin palautteisiin ja ideoihin. Vuonna 2023 laajensimme palautekyselyjä kattamaan entistä suuremman määrän palveluita ja niiden käyttäjiä. Saamamme palautteen määrä kasvoikin yli 25 %.

Asiakastyytyväisyys kertoo onnistumisista, sillä vuonna 2023 saimme entistä parempia arvioita. Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys oli 91,3 % (89,5 % vuonna 2022) ja asiakastyytyväisyyden keskiarvo 4,55 asteikolla 1–5 (4,46 vuonna 2022).

Kuvat: Anriikka Kauppi

Vastuullisuustekomme vuonna 2023

Kohti yhteiskäyttöisiä toimitiloja

Olemme mukana toteuttamassa valtion palvelu- ja toimitilaverkko-uudistusta, jonka tavoitteena on luoda yksi yhteinen valtionhallinnon ja Kelan asiakaspalveluverkko sekä tiivistää toimitiloja. Ensimmäiset uudistuksen mukaiset palvelupisteet ja toimistotilat avattiin vuonna 2023 Lappeenrannassa, Lahdessa, Joensuussa ja Porissa. Teemme toimitilayhteistyötä myös pienemässä mittakaavassa esimerkiksi Verohallinnon kanssa.

Uudistuksilla tavoittelemme asiakaslähtöisyyttä, kustannustehokkuutta ja suunnitelmallisuutta. Samalla edistämme Suomen hiilineutraalius-tavoitetta.

Seuraamme aktiivisesti toimitilojen käyttöä ja järkevöitämme sitä yhteistyössä toimitiloja hallinnoivan Se-naatti-kiinteistöjen kanssa. Vuonna 2023 yli 30 henkilön toimipaikoissa tehtiin käyttöastemittaukset, joiden mukaan etätyö on edelleen hyvin suosittua ja toimistojen käyttöasteet

ovat matalia. Tämä tieto auttaa tilojen mitoittamisessa, kun suunnittelemme tulevia työympäristömuutoksia.

Olemme parantaneet toimistotilatehokkuutta viime vuosien aikana tasaisesti. Esimerkiksi vuonna 2019 luku oli yli 21 m²/henkilötyövuosi (htv), kun taas nyt ollaan luvussa 16,6 m²/htv. Toimistotilatehokkuus tulee paranemaan edelleen, kun myös suuremmissa toimipaikoissamme siirrytään yhteisiin työympäristöihin.

IT-hankintaketjut tarkastelussa

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan virastot toteuttivat vuonna 2022 kilpailutuksen IT-asiantuntijapalveluiden hankkimiseksi. Yhteinen puitejärjestely mahdollistaa, että virastot voivat tuottaa palveluitaan yhtenäisin menetelmin ja yhteisiä ratkaisuja hyödyntäen – tehokkaasti ja vastuullisesti. Samalla parannetaan hankintayksiköiden välistä tiedonkulkua ja läpinäkyvyyttä.

Vuonna 2023 tarkastimme puitejärjestelyn alihankintaketjuja.

Puitejärjestely ohjaa alihankkijat määrämuotoiseen toimintaan. Alihankintasopimuksia voi päivittää kerran vuodessa, ja sopimuskumppanin tulee selvittää alihankkijan talous-, velka- ja muut tiedot. Erikseen varmistetaan, ettei alihankkija kuulu EU:n asettamien pakotteiden piiriin. Yhdellä tarkastuksella kaikki yhteishankinnassa mukana olevat virastot saavat samat tiedot käyttöönsä.

Kaikissa laite- ja tarvikehankinnoissa huomioidaan sekä järkevä toimitusketju että poistettavien laitteiden turvallinen kierrätys. Jatkossa tavoitteena on, että vastuullisuusnäkökohdat otetaan kilpailutuksissa entistä laajemmin huomioon.

Saavutettavuus vaatii osaamista ja työkaluja

Kun digitaalinen palvelu on saavutettavuusvaatimusten mukainen, mahdollisimman moni ihminen voi käyttää sitä vaivattomasti. Tavoitteena on taata kaikille yhdenvertainen pääsy viranomaispalveluihin. Huomioimme saavutettavuuden ja erilaisen käyttäjäryhmien tarpeet verkkosivujemme ja muiden digitaalisten palvelujemme viestinnässä, rakenteessa ja teknisessä toteutuksessa.

Keväällä 2023 toteutimme henkilöstöllemme saavutettavuuskyselyn, jonka vastauksissa moni kaipasi lisäoppia saavutettavuudesta ja sen toteuttamisesta käytännössä. Vastasimme tarpeeseen hankkimalla konkreettisen, henkilöstöämme varten räätälöidyn videokoulutuksen kaikkien digitaalisissa palveluisammamme dokumentteja julkaisevien työntekijöidemme käyttöön.

Lisäksi järjestimme tilaisuuksia, joissa koulutuksen käyneet työntekijät saivat vastauksia kysymyksiinsä saavutettavuudesta. Jatkossa selvitämme, onko henkilöstöllä jatkokoulu-

tustarpeita ja ovatko käytössä olevat ohjelmistot riittävät dokumenttien saavutettavuuden varmistamiseksi.

Tavoitteenamme on, että kaikilla dokumentteja digitaalisiin palveluihin tuottavilla työntekijöillä on riittävä saavutettavuusosaaminen ja että saavutettavuuden varmistaminen on rutiininomainen osa dokumenttien tuottamista.

Tietosuojaosaaminen turvaa asiakkaiden oikeuksia

Useimmat lakisääteiset tehtävämme edellyttävät henkilötietojen käsittelyä, ja lähes kaikki maanmittauslaitoslaiset ovatkin päivittäin tekemisissä henkilötietojen kanssa. Olemme tehneet määrätietoista työtä tietosuojan turvaamiseksi jo vuosien ajan.

Asiakkaan on voitava luottaa siihen, että hänen henkilötietonsa ovat suojassa ulkopuolisilta, että mahdolliset virheet korjataan ja että henkilötietojen käsittely on muutenkin kaikin puolin asianmukaista. On myös tärkeää, että asiakas saa tarvitessaan ohjausta tietosuoja-asetuksen mukaisten oikeuksiensa toteuttamiseen.

Oikeanlainen henkilötietojen käsittely sekä hyvä neuvonta ja ohjaus onnistuvat, kun jokaisella työntekijällä on tietosuojan peruskäsitteet ja periaatteet tuoreessa muistissa. Vuonna 2023 työntekijöistämme 99 % suoritti tietosuojan peruskurssin ja 91 % jatkokurssin verkkokoulutuksena. Tietosuojaa käsitellään vuosittain myös muissa koulutuksissa. Jatkossa tarkoituksena on lisätä yleisiin koulutuksiin jokaisen omaan työtehtävään liittyvä osuus.

Maanmittauslaitoksesta ei tehty valituksia liittyen tietoturvaloukkauksiin vuonna 2023. Tietoturvaloukkauksia tai niiden epäilyjä oli vuonna 2023 yhteensä 80 (vuonna 2022 yhteensä 63), joista suurin osa oli työntekijöiden ilmoittamia.

Vastuullisuus kuuluu kaikille

Vuonna 2023 jokainen Maanmittauslaitoksen tiimi sai tehtäväkseen valita tulevaisuuskeskustelun yhteydessä oman vastuullisuusteon. Kannustimme tiimejä valitsemaan yhteishenkeä ja yhteistä hyvää edistävän, konkreettisen ja tiiminsä näköisen vastuullisuusteon. Tavoitteena oli tuoda vastuullisuus lähemmäs jokaisen työtä ja työpaikan arkea. Tekojen toteutumista käsiteltiin vuotta koskevilla arviointikeskusteluissa.

Valittujen vastuullisuustekojen kirjo oli laaja. Tiimit esimerkiksi sitoutuivat maastotöiden yhteydessä keräämään roskia ja ilmoittamaan vieraslajihavainnoista, perehtyivät kestävän kehityksen mukaisiin ohjelmistokehitys- ja testausperiaatteisiin, säästivät sähköä ja paperia sekä järjestivät yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. Monessa tiimissä myös päätettiin edistää tiedonkulkua tai työhyvinvointia.

Syksyllä järjestimme Oivaltavin vastuullisuustekoa -äänestyksen, jossa kaikki maanmittauslaitoslaiset saivat antaa äänensä omalle suosikilleen.

Äänestyksen voitti tiimi, joka sitoutui pidentämään leasingpuhelimien käyttöaikaa sopimuskauden päättyessä. Tiimi palkittiin aineettomalla palkinnolla eli lisärahalla kulttuuri-,

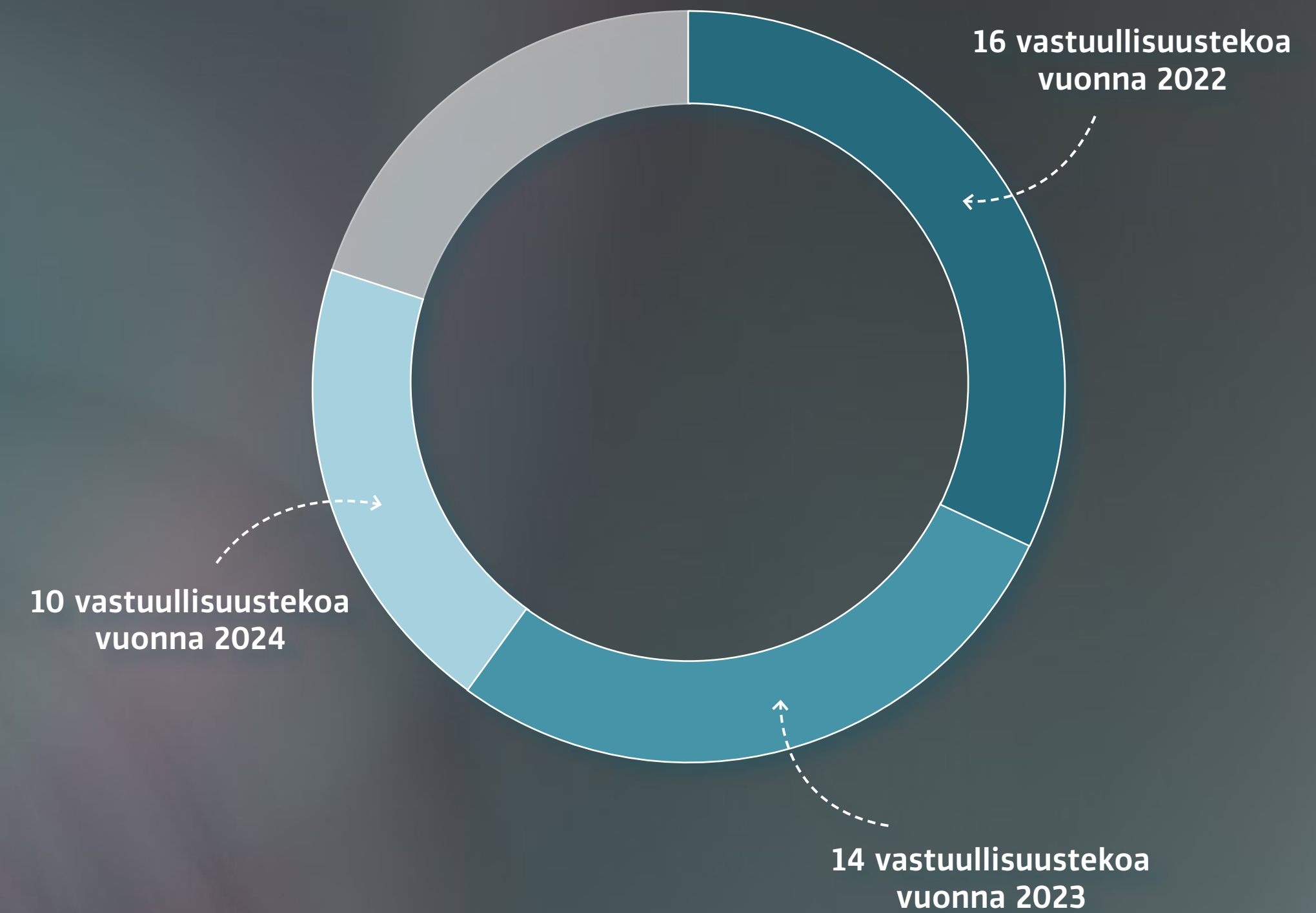
liikunta- tai hyvinvointietuun. Vuoden lopulla pidensimme puhelimen leasingkautta koko Maanmittauslaitoksessa kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen.

Kuva: Jussi Valkeajoki

50 vastuullisuustekoa

Olemme sitoutuneet edistämään 50 vastuullisuustekoa vuoden 2027 loppuun mennessä. Vastuullisuusteot ovat konkreettisia kehittämistoimia, joiden avulla pyrimme kasvattamaan yhteiskunnallista kädenjälkeämme ja pienentämään jalanjälkeämme.

Yhteiskuntaa palveleva tieto

- Kasvatamme avoimesti saatavilla olevien tutkimusjulkaisujemme osuutta 75 prosenttiin. Tällä teolla edistämme tutkimuksen ja tieteen avoimuutta ja eettisyyttä. (2022)
- Edistämme Mammutti- ja LaserVesi-hankkeissa seuraavaa pidemmän tähtäimen tavoitetta: tuottamaamme peruspaikkatietoa hyödynnetään yhteiskunnassa esimerkiksi tutkimuksessa ja erilaisten tietoaaineistojen pohjana. (2022)
- Viemme maastotietojen tuotantojärjestelmän uudistusta eteenpäin avoimen lähdekoodin ratkaisujen avulla. Pyrimme yhteiskehittämiseen ja jaamme kehitystyön tuloksia avoimen lähdekoodin yhteisöjen käytäntöä noudattaen. (2022)
- Vahvistamme asiakaslähtöisyyttä laajentamalla asiakaspalautteen keräämistä. Kehitämme jatkuvan asiakastytytyväsyyden mittaamista ja siihen liittyviä tulostavoitteita. (2022)
- Kehitämme tehokkaampia, tarkempia ja luotettavampia menetelmiä droonien paikannukseen ja navigointiin sekä datan analysointiin. Toimimme osana LIFT Future Aerospace Center -yhteistyöverkoston. Edistämme vähäpäästöiseen ja autonomiseen ilmailuun siirtymistä. (2023)
- Julkaisemme Hakuna-kirjaston avoimena lähdekoodina. Ratkaisulla tuotetaan OGC (Open Geospatial Consortium) -standardien mukaisia rajapintapalveluita. Jatkamme yhteiskehittämisen edistämistä. (2023)
- Edistämme uusilla keruumenetelmillä ja paikannuslaitteilla kerättävän paikkatiedon yhteiskäyttöisyyttä. (2024)
- Edistämme UNESCO:n maailmanperintökohteiden suojelua ja tuemme alueellista maankäytön suunnittelua selvittämällä Suomen maailmanperintökohteiden lisäämistä teemana kansalliseen maastotietokantaan. (2024)
- Kasvatamme yhteistyön hyötyjä julkishallinnossa ja paikkatietosektorilla hyödyntämällä entistä laajemmin avoimen lähdekoodin ratkaisuja ja osallistumalla aktiivisesti avoimen lähdekoodin verkoston toimintaan. (2024)

Hyvinvoivat ihmiset

- Otamme käyttöön uusia virtuaalisia työkaluja digitaalisen työympäristömme kehittämiseksi. Pyrimme tekemään muutoksen henkilöstölle mahdollisimman helpoksi – esimerkiksi 130 digikaveriksi koulutettua vapaaehtoista tukevat kollegoitaan. (2022)
- Toteutamme työyhteisöviestinnän kehittämissuunnitelman yhteisöllisyyden sekä vuorovaikutuksen kehittämiseksi. (2022)
- Viemme eteenpäin nimikeuudistusta. Sen yhteydessä luovumme sukupuolivärityneistä nimikkeistä edistääksemme sukupuolten tasa-arvoa. (2022)
- Allekirjoitamme FIBS ry:n monimuotoisuussitoumuksen ja teemme suunnitelman monimuotoisuuden eli diversiteetin ja inklusion edistämisestä. (2022)
- Julkaisemme ja otamme asteittain käyttöön Maanmittauslaitoksen uuden kielilinjauksen. (2023)
- Kokeilemme Paikkatietokeskuksessa uusia keinoja henkilöstön monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi. Jaamme avoimesti parhaat käytännöt ja opit. (2023)
- Toteutamme monimuotoisuuden ja osallisuuden lähtötilakartoituksen ja valitsemme kehityskohteet tulosten perusteella. (2023)
- Koko henkilöstö käy verkkokoulutuksen Vastuullisuus työssäni: Monimuotoisuus ja osallisuus. (2024)
- Kokeilemme anonymiä rekrytointia edistääksemme henkilöstön monimuotoisuutta. (2024)

Kestävä ympäristö

- Laajennamme Green Officen koko Maanmittauslaitoksen yhteiseksi ympäristöjärjestelmäksi vuoden 2024 loppuun mennessä. (2022)
- Pilotoimme ja selvitämme työsuhteidenkypöryäedun tarjoamista koko henkilöstölle. (2022)
- Teemme selvityksen, miten voisimme edistää ympäristövastuuta tietohallinnossamme ja millaisilla ratkaisilla voisimme tukea tulostamisen vähentämistä. (2022)
- Tuotamme uutta tutkimustietoa osana Suomen Akatemian lippulaivanhanke UNITEa, jossa tavoitteena on monipuolistaa metsään liittyviä elinkeinoja, edistää metsien terveys- ja hyvinvointivaikutuksia sekä turvata luonnon monimuotoisuus. (2022)
- Kehittämällä kiinteistörakennetta pienennämme maa- ja metsätalouden hiilijalanjälkeä, mahdollistamme luonnon monimuotoisuuden kehittämisen ja lisäämme alueen liikenneturvallisuutta. Vuonna 2022 kehitämme tähän liittyvää mittaristoa. (2022)
- Parannamme monitoimilaitteiden, tulostimien ja piirtureiden ympäristövastuullisuutta. Tuemme digitaalisten työvälineiden käyttöä. (2023)
- Hankimme aineettomia ja ekologisesti kestäviä liike-, messu- ja merkkipäivälahjoja. (2023)
- Tilusjärjestelyissä kartoitamme ja varaamme Peltopankki-pilottiin kohteita, jotka sopivat kosteikkojen perustamiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. (2023)
- Suoritamme tuulivoimahankkeiden pakkolunastusten ennakkohaltuunotot viiveettä. Nopeutamme ja edistämme osaltamme energiatalouden vihreää siirtymää. (2023)
- Laskemme Maanmittauslaitoksen hiilijalanjäljen ja tunnistamme sen perusteella tärkeimmät toimenpiteet. (2024)
- Vähennämme matkustamisen tarvetta ja parannamme tuottavuutta laajentamalla kirjallisen menettelyn käyttöä toimituksissa. (2024)

Vastuullinen toimintatapa ja talous

- Kehitämme vastuullisuusosaamistamme vastuullisuusasiantuntijan rekrytoinnin ja vastuullisuusraportin kriittisen ulkopuolisen arvioinnin kautta. (2022)
- Varmistamme vastuullisuusnäkökulmien toteutumisen hankintatoimissamme ja toimitusketjuihin liittyvissä ohjeistuksissa. Vuonna 2022 keskitymme erityisesti IT-palvelutuotannon hankintaketjun tarkasteluun. (2022)
- Pyrimme 1,5 % vuotuisen tuottavuuskehitykseen. Positiivinen tuottavuuskehitys näkyy suotuisasti taloudellisten resurssien käytössä. (2022)
- Jokainen Maanmittauslaitoksen tiimi/ryhmä/ osasto toteuttaa vuosittain itse valitsemansa vastuullisuusteon. Kannustamme myös muita kokoonpanoja toteuttamaan oman vastuullisuusteon. Kerromme teoista ja kokemuksista avoimesti. (2023)
- Järjestämme henkilöstöllemme saavutettavuuskoulutusta ja käymme läpi tarvittavat työvälineet. (2023)
- Koko henkilöstömme käy Tietosuoja ABC -perus- ja jatkokoulutuksen. (2023)
- Seuraamme aktiivisesti toimitilojen käyttöä ja järkevöitämme sitä yhteistyössä vuokranantajan kanssa. Keskeisessä asemassa on valtion yhteiskäyttöisiin toimitiloihin siirtyminen. (2023)
- Tunnistamme IT-palveluiden ympäristövaikutuksiltaan merkittävät hankinnat. Tarkastelemme IT-osaamisen hankintaketjujen vastuullisuutta. (2023)
- Parannamme palvelua tuottamalla asiakaslähtöisen kielen periaatteet ja viemällä ne käytäntöön eri muutoshankkeissa. (2024)
- Teemme suunnitelman siitä, millä tavalla vastuullisuus saadaan huomioitua sisäänrakennetusti kaikessa kehittämisessämme. (2024)
- Lisäämme hankintojen ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä sekä resurssien vastuullista hyödyntämistä laatimalla strategisten hankintojen hankintasuunnitelman. (2024)

GRI-sisältöindeksi

Maanmittauslaitos on raportoinut tässä GRI-sisältöindeksissä mainitut tiedot kaudelta 1.1.-31.12.2023 viitaten GRI-standardeihin (GRI 1: Foundation 2021).

GRI-standardi	Raportointisisältö	Sijainti raportinnissa ja lisätiedot
GRI 2: Yleinen sisältö (2021)		
2-1	Organisaation perustiedot	Virallinen nimi: Maanmittauslaitos Omistusrakenne ja yhtiömuoto: Maa- ja metsätalousministeriön alainen, nettobudjetoitu valtion virasto Pääkonttorin sijainti: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki Toimintamaat: Suomi
2-2	Vastuullisuusraportointiin sisältyvät yksiköt	Tämä raportti kattaa koko Maanmittauslaitoksen.
2-3	Raportointijakso, julkaisutiheys ja yhteystiedot	Raportointijakso: 1.1.-31.12.2023 Vastuullisuusraportti ja tilinpäätös julkaistaan vuosittain. Vastuullisuusraportin julkaisupäivä: 29.4.2024 Lisätietoja: vastuullisuus@maanmittauslaitos.fi
2-4	Oikaisut aiemmin raportoituihin tietoihin	Ei raportoitavaa
2-5	Ulkoinen varmennus	Raporttia ei ole varmennettu ulkoisesti.
2-6	Toiminnot, arvoketju ja muut liiketoimintasuhteet	Visio: Tunnemme Maan - turvaamme tulevaisuutta
2-7	Henkilöstö	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
2-9	Hallinnon rakenne ja kokoonpano	Johtaminen
2-10	Johtoryhmän nimeäminen ja valinta	Johtaminen
2-11	Johtoryhmän puheenjohtaja	Johtaminen

GRI-standardi	Raportointisisältö	Sijainti raportoinnissa ja lisätiedot
2-12	Johtoryhmän rooli vastuullisuuden johtamisessa	Pääjohtajan nostoja vuodesta 2023 Vastuullisuuden johtaminen
2-13	Vastuullisuuden johtamisen vastuunjako	Vastuullisuuden johtaminen
2-14	Johtoryhmän rooli vastuullisuusraportoinnissa	Vastuullisuuden johtaminen
2-16	Kriittisistä huolenaiheista viestiminen	Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat
2-17	Johtoryhmän kestävän kehityksen osaaminen	Vastuullisuuden johtaminen
2-21	Kokonaisansion suhde	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
2-22	Lausunto kestävän kehityksen strategiasta	Pääjohtajan nostoja vuodesta 2023 Kestävän kehityksen tavoitteita edistämässä
2-23	Sitoumukset	Kestävän kehityksen tavoitteita edistämässä Hyvät toimintatavat Maanmittauslaitoksessa
2-24	Sitoumusten vieminen käytäntöön	Kestävän kehityksen tavoitteita edistämässä Hyvät toimintatavat Maanmittauslaitoksessa
2-26	Mekanismit neuvojen pyytämiseen ja huolenaiheiden esittämiseen	Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat
2-27	Lakien ja määräysten noudattaminen	Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat
2-29	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Yhteistyötä sidosryhmien kanssa
2-30	Työehtosopimukset	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
GRI 3: Olennaiset aiheet (2021)		
3-1	Olennaisten aiheiden määrittely	Vastuullisuuden painopisteet
3-2	Olennaiset aiheet	Vastuullisuuden painopisteet
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Yhteiskuntaa palveleva tieto Hyvinvoivat ihmiset Kestävä ympäristö Vastuullinen toimintatapa ja talous
GRI 201: Taloudellinen toiminta (2016)		
201-1	Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen	Talous

GRI-standardi	Raportointisisältö	Sijainti raportoinnissa ja lisätiedot
201-4	Valtiolta saatu taloudellinen tuki	Talous
GRI 205: Korruptionvastaisuus (2015)		
205-3	Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat
GRI 206: Kilpailun rajoittaminen (2016)		
206-1	Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	Väärinkäytökset ja oikeudelliset asiat
GRI 302: Energia (2016)		
302-1	Organisaation oma energiankulutus	Vastuullisia valintoja yhteisissä työympäristöissä
GRI 304: Biodiversiteetti (2016)		
304-2	Toiminnan, tuotteiden ja palveluiden merkittävät vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen	Ilmasto- ja luontotekoja tilusjärjestelyissä
GRI 401: Työsuhteet (2016)		
401-1	Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
401-3	Vanhempainvapaat	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus (2018)		
403-1	Työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmä	Työterveys ja -turvallisuus
403-3	Työterveyspalvelut	Työterveys ja -turvallisuus

GRI-standardi	Raportointisisältö	Sijainti raportoinnissa ja lisätiedot
403-4	Työntekijöiden osallistuminen, konsultointi ja viestintä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvissä asioissa	Työterveys ja -turvallisuus
403-5	Työntekijöiden työterveys- ja työturvallisuuskoulutus	Työterveys ja -turvallisuus
403-6	Työntekijöiden terveyden edistäminen	Työterveys ja -turvallisuus Hetipurkajat antavat henkistä ensiapua Työhyvinvointia luodaan yhdessä
403-9	Työtapaturmat	Tavoitteena nolla työtapaturmaa
GRI 404: Koulutus ja henkilöstön kehittäminen (2016)		
404-1	Työntekijöiden keskimääräiset koulutustunnit	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
404-2	Osaamisen kehittämiseen ja muutokseen liittyvät ohjelmat	Yhdessä kulkien työelämäpoluilla Muutosturvaa
404-3	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
GRI 405: Monimuotoisuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet (2016)		
405-1	Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina Yhdenvertaisen työelämän puolesta
405-2	Erot naisten ja miesten palkkauksessa ja palkitsemisessa	Maanmittauslaitoksen henkilöstö numeroina
GRI 418: Asiakkaiden yksityisyydensuoja (2016)		
418-1	Asiakkaiden yksityisyydensuojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvät valitukset	Tietosuojaosaaminen turvaa asiakkaiden oikeuksia

Tunnetemme Maan – turvaamme tulevaisuutta

WWW.MAANMITTAUSLAITOS.FI/VASTUULLISUUS

